

Prospekt Informacyjny Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander

Sporządzony w Warszawie 5 maja 2021 roku.

Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander jest zarządzany przez Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie 00-189, przy ul. Inflanckiej 4b.

Ogólnodostępna strona internetowa Aviva OFE znajduje się pod adresem: www.aviva.pl

Infolinia: 22 557 44 44

Szanowni Państwo,

pragniemy przedstawić prospekt informacyjny Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander (dalej „Fundusz”). Znajdą w nim Państwo informacje dotyczące wyników inwestycyjnych Funduszu w 2020 roku, jak również zatwierdzone sprawozdanie finansowe za rok ubiegły, aktualny Statut Funduszu oraz deklarację zasad polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnego Funduszu.

Wartość oszczędności emerytalnych pod zarządzaniem wynosiła na koniec 2020 roku 32,4 mld zł i spadła w porównaniu z końcem 2019 roku, kiedy to wynosiła 33,8 mld zł. W 2020 roku, z powodu przenoszenia środków do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, Fundusz odnotował odpływ aktywów o wartości 1,4 mld zł. Dla porównania w 2019 roku odpływ ten wyniósł 1,7 mld zł. Liczba członków Funduszu wyniosła ponad 2,4 mln na koniec 2020 roku. W 2020 roku napływ składek członkowskich z ZUS wyniósł ok. 0,64 mld zł. Składki wpływające do Funduszu pochodziły od ok. 0,38 mln osób, które w latach 2014 i 2016 złożyły oświadczenie do ZUS o woli dalszego przekazywania składki emerytalnej do Funduszu i równocześnie nie podlegały tzw. suwakowi bezpieczeństwa (nie były w wieku o 10 lat niższym od wieku emerytalnego). W liczbie tej zawarte są również składki od osób, które rozpoczęły pracę pomiędzy 2014 a 2018 rokiem i dobrowolnie przystąpiły do Funduszu.

Wyniki działalności inwestycyjnej Funduszu w 2020 roku

Za nami bardzo trudny okres, który odcisnął swe piętno w każdym aspekcie życia społeczno-gospodarczego. Dla rynków finansowych był to rok ogromnej zmienności i nieprzewidywalności. Rozpoczęliśmy go z umiarkowanym optymizmem i perspektywami powolnej, ale stabilnej ścieżki poprawy aktywności gospodarczej. Rozważane od wielu kwartałów ryzyka, takie jak spory handlowe między USA a Chinami, czy kwestia wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej, wydawały się być kontrolowane. Mało kto zakładał, że epidemia koronawirusa wywołującego Covid-19 wymknie się poza terytorium Chin i przerodzi się w globalną pandemię. Może dlatego właśnie reakcja rynków finansowych była tak gwałtowna; inwestorzy i instytucje finansowe szybko zdali sobie sprawę, że konsekwencje dla wzrostu gospodarczego mogą być ogromne, w rezultacie zaobserwowaliśmy w marcu dramatyczną przecenę wszystkich rynków akcji. Przymusowe zamrożenie aktywności gospodarczej (tzw. lockdown) skutkowało bezprecedensowymi działaniami pomocowymi na całym świecie ze strony zarówno władz monetarnych, jak i rządów: banki centralne obniżyły stopy procentowe, rozpoczęły bądź zwiększyły skalę skupu aktywów, rządy z kolei uruchomiły programy pomocowe, finansowane wzrostem deficytów budżetowych. Rynki finansowe uwierzyły, że takie działania powinny przywrócić szybką normalizację procesów gospodarczych i po marcowych spadkach obserwowaliśmy systematyczne wzrosty na rynkach akcji. Dodatkowym katalizatorem okazała się informacja o opracowaniu szczepionki przeciwko Covid-19 w listopadzie 2020 roku. W rezultacie, większości rynków akcji udało się pobić lub zbliżyć do poziomów cenowych z początku roku. Po raz kolejny jednym z najlepszych indeksów na świecie okazał się amerykański S&P, który wzrósł w 2020 roku o ponad 15%. Porównywalny wzrost pokazał globalny indeks rynków rozwijających się MSCI Emerging Markets. Europejski rynek akcji zachowywał się słabiej; STOXX Europe 600 spadł niespełna 4%. Na tym tle polskie indeksy ponownie zachowywały się znacznie słabiej i niejednorodnie: indeks szerokiego rynku WIG spadł o 1,4%, z kolei indeks największych spółek WIG20 spadł o prawie 8%. Ponownie najlepsze okazały się być małe spółki: SWIG80 wzrósł ponad 30%. Zdecydowanie ten segment rynku jest beneficjentem napływu kapitału ze strony inwestorów indywidualnych, których rola od początku pandemii istotnie wzrosła.

Fundusz, w wyniku przeprowadzonych i planowanych reform systemu emerytalnego oraz ograniczeń inwestycyjnych, posiada w portfelu inwestycyjnym w zdecydowanej większości akcje spółek polskich. Pozostała część aktywów to akcje zagraniczne, obligacje korporacyjne, listy zastawne oraz depozyty. Z uwagi na ustawowy zakaz inwestowania w dłużne papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez skarb Państwa, stopa zwrotu w dużej mierze zależy od sytuacji na polskiej giełdzie. W tych warunkach stopa zwrotu osiągnięta przez Fundusz, mocno eksponowanego na rynek krajowy, w szczególności duże spółki, wyniosła -1,45%; był to trzeci najwyższy wynik wśród 10 OFE działających w ramach takiego samego mandatu inwestycyjnego. Niestety żadnemu z funduszy nie udało się pobić stopy inflacji, która w 2020 roku wyniosła 2,4%.

Poniżej przedstawiamy zestawienie wartości jednostek rozrachunkowych i stóp zwrotu:

Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2020 roku:	40,77 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 29 grudnia 2017 roku:	45,11 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2015 roku:	34,34 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2010 roku:	30,34 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2000 roku:	13,05 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej w dniu rozpoczęcia działalności lokacyjnej Funduszu:	10,00 zł
Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 3 lat kalendarzowych (za okres od 29 grudnia 2017 roku do 31 grudnia 2020 roku):	-9,621%
Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 5 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2015 roku do 31 grudnia 2020 roku):	18,725%

Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 10 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2010 roku do 31 grudnia 2020 roku): 34,377%

Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 20 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2000 roku do 31 grudnia 2020 roku): 212,414%

Wysokość ostatniej stopy zwrotu Funduszu, podanej do publicznej wiadomości przez organ nadzoru w roku poprzedzającym sporządzenie prospektu (za okres od 29 września 2017 roku do 30 września 2020 roku): -22,348%

Wysokość ostatniej średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, podanej do publicznej wiadomości przez organ nadzoru w roku poprzedzającym sporządzenie prospektu (za okres od 29 września 2017 roku do 30 września 2020 roku): -22,836%

W 2020 roku, podobnie jak w poprzednich latach, konsekwentnie realizowaliśmy naszą politykę z zakresu ładu korporacyjnego, realizowaną przede wszystkim poprzez wykonywanie prawa głosu na walnych zgromadzeniach spółek z portfela Funduszu. Wykonywanie prawa głosu jest integralną częścią procesu inwestycyjnego, a aktywność ta ma na celu dbałość, aby organy spółki oraz inni akcjonariusze w swych działaniach nie naruszali interesów członków Funduszu.

Planowane kierunki rozwoju działalności lokacyjnej Funduszu

Rynki finansowe weszły w rok 2021 pełne nadziei i optymizmu. Z jednej strony opracowanie szczepionki przeciwko Covid-19 przybliżyło nas do momentu, kiedy aktywność gospodarcza nie będzie już ograniczana restrykcjami, co sprawi, że gospodarki wrócą na ścieżkę wzrostu po recesji wywołanej pandemią. Z drugiej strony, działania władz monetarnych na świecie oraz stymulacja gospodarek ze strony rządów pokazały, że normalizacja sytuacji gospodarczej i dbałość o wzrost gospodarczy jest priorytetem, a dotychczasowe ograniczenia dotyczące np. kontroli deficytów budżetowych, schodzą na dalszy plan. Ultra niskie stopy procentowe, programy skupu aktywów (również w Polsce) oraz stymulacja fiskalna stanowią ogromne wsparcie dla wycen aktywów ryzykownych, w szczególności akcji. Patrzymy więc optymistycznie na tą klasę aktywów. Należy jednak pamiętać, że rozwój pandemii na świecie może być mniej przewidywalny ze względu na możliwe mutacje wirusa. Nie ma również pewności co do tempa eliminacji ograniczeń podażowych i przywrócenia łańcuchów dostaw do poziomów sprzed pandemii. Z kolei w sytuacji poprawy sytuacji gospodarczej należy oczekiwać normalizacji polityki monetarnej prowadzonej przez banki centralne - zwłaszcza, kiedy inflacja utrzymywałaby się na wyższych poziomach. Historia pokazuje, że rynki mogą zareagować nerwowo na jakiegokolwiek bardziej restrykcyjne działania banków centralnych. W środowisku niepewności i dużej zmienności stopy zwrotu między sektorami mogą istotnie różnić się między sobą, możliwa jest zmiana, obserwowanego od końca zeszłego roku, trendu rotacji kapitału ze spółek sektorów defensywnych do cyklicznych. Będziemy uważnie obserwować zmieniające się środowisko zewnętrzne i monitorować czynniki ryzyka.

Rok 2021 będzie bardzo trudny z punktu widzenia zarządzania portfelem ze względu na niepewność związaną z uchwaleniem ustawy przekształcającej otwarte fundusze emerytalne w specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte. Rozpoczęty po raz kolejny proces legislacyjny jest na zaawansowanym etapie, jednak na moment pisania poniższego prospektu projekt ustawy wciąż znajduje się na etapie prac w Sejmie.

Podsumowując, kierunki rozwoju działalności lokacyjnej Funduszu wyznaczone będą przez ocenę sytuacji na rynkach finansowych i rozwój wydarzeń związanych z rozprzestrzenianiem się koronawirusa oraz przez wymogi, jakie będą narzucane przez ustawę wprowadzającą reformę emerytalną, oczywiście jeśli zostanie uchwalona.

Mimo niepewności regulacyjnej związanej z przyszłością otwartych funduszy emerytalnych, nasz mandat inwestycyjny wciąż traktujemy długoterminowo i tak również patrzymy na wyceny aktywów Funduszu. Uważamy, że akcje polskie wciąż są atrakcyjną klasą aktywów finansowych i pozostaną główną klasą aktywów, w jaką Fundusz będzie lokował posiadane środki. Sądymy, że selekcja akcji będzie odgrywała kluczową rolę. Na koniec 2020 roku udział akcji krajowych w aktywach Funduszu wyniósł 79%. Oczywiście w przyszłości stan ten może ulec zmianie na skutek bieżącej oceny perspektyw stóp zwrotu, analizy kluczowych ryzyk związanych z prowadzoną polityką inwestycyjną Funduszu, zmian regulacyjnych wymuszających określony poziom alokacji, czy wreszcie samych zmian cen aktywów finansowych.

Akcje zagraniczne, których udział na koniec 2020 roku wyniósł około 6,3% w wartości aktywów Funduszu, będą również przedmiotem inwestycji w 2021 roku ze względu na dywersyfikację i relatywnie wyższą płynność. Instrumenty te dają też możliwość znalezienia ekspozycji na sektory i czynniki, które nie są dostatecznie reprezentowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Co więcej, jest to potencjalne źródło płynności np. w sytuacji konieczności sfinansowania płatności opłaty przekształceniowej.

Podobnie jak w roku poprzednim, Fundusz nadal będzie aktywny na rynku instrumentów dłużnych nieskarbowych. Obligacje korporacyjne oraz listy zastawne, oprócz funkcji inwestycyjnej, dywersyfikują portfel aktywów finansowych oraz stabilizują stopę zwrotu Funduszu. Ze względu na małą skalę emisji na rynku pierwotnym, tempo wzrostu tej części portfela jest jednak ograniczone. Coraz częściej wykorzystujemy jednak okazje podażowe na rynku wtórnym, zwłaszcza w środowisku coraz bardziej ograniczonych możli-

wości lokacyjnych na rynku depozytowym. Tu również kierujemy się selekcją, skupiając się na emitentach o akceptowalnym poziomie ryzyka kredytowego. Niewątpliwym ograniczeniem dla działalności w tym obszarze mogą być zapisy projektu reformy emerytalnej i związana z nią konieczność zapłaty opłaty przekształceniowej (opłata w wysokości 15% wartości rachunku, pobierana w sytuacji, gdy członek otwartego funduszu emerytalnego zdecyduje się na pozostawienie środków na rachunku w OFE, który ulegnie przekształceniu w konto IKE prowadzone w formie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego), która w połączeniu z wymogiem minimalnej alokacji w akcje notowane na rynku krajowym, negatywnie wpływa na możliwość inwestycji w instrumenty o długim terminie zapadalności.

Deklaracja zasad polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnego Funduszu

Fundusz inwestuje składki emerytalne członków w celu zgromadzenia kapitału dla świadczeń wypłacanych po uzyskaniu uprawnień emerytalnych. Strategicznym celem Funduszu jest długoterminowy przyrost wartości oszczędności członków Funduszu.

Wypełnienie wskazanego celu Funduszu realizowane jest poprzez przyjętą strategię inwestycyjną, ukierunkowaną na uzyskanie możliwie najlepszej stopy zwrotu przy zapewnieniu adekwatnego poziomu ryzyka inwestycyjnego. Inaczej rzecz ujmując - Fundusz podejmuje jedynie te inwestycje, których oczekiwana stopa zwrotu rekompensuje ryzyko inwestycyjne. Fundusz dąży do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa lokat. Głównymi składnikami portfela inwestycyjnego Funduszu wpływającymi na poziom zwrotu z inwestycji oraz poziom ryzyka inwestycyjnego są: akcje krajowe, akcje zagraniczne, listy zastawne, obligacje nieskarbowe, lokaty bankowe i płynne środki pieniężne. Inwestycje w akcje mogą przynosić zysk w postaci wypłaty dywidendy oraz wzrostu wartości akcji. Inwestycje w obligacje przynoszą zysk w postaci wypłacanych odsetek, spłaty wartości nominalnej oraz wzrostu ceny obligacji. Jednym z kluczowych celów polityki inwestycyjnej Funduszu jest dywersyfikacja portfela inwestycji oraz staranny dobór papierów wartościowych.

Ocena długoterminowej efektywności inwestycyjnej Funduszu odbywać się będzie poprzez porównanie stopy zwrotu Funduszu ze średnią ważoną stopą zwrotu wszystkich funduszy emerytalnych w okresie 36 miesięcy (co jest przedmiotem informacji na pierwszej stronie), przez porównanie do stopy zwrotu adekwatnych indeksów giełdowych oraz ze wskaźnikami publikowanymi przez Główny Urząd Statystyczny, takimi jak wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Z uwagi na planowane przez Rząd zmiany regulacyjne dotyczące rynku otwartych funduszy emerytalnych, możliwe jest, że zarówno cel jak i zasady polityki inwestycyjnej będą podlegały zmianom. Na moment sporządzenia prospektu, żadne zmiany regulacyjne nie zostały uchwalone. Projekt ustawy przekształcającej otwarte fundusze emerytalne zakłada powstanie w ramach specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego dwóch subfunduszy, istotnie różniących się profilem ryzyka i dostosowanych profilem ryzyka do struktury wiekowej uczestników subfunduszu. Zgodnie z aktualnym projektem reformy, do puli instrumentów finansowych dostępnych w ramach katalogu możliwych kategorii lokat dołączą między innymi obligacje skarbowe lub gwarantowane przez Skarb Państwa i instrumenty pochodne. O wszelkich zmianach przepisów prawa dotyczących działalności otwartych funduszy emerytalnych, w szczególności polityki inwestycyjnej, będziemy Państwa informować na naszej stronie internetowej www.aviva.pl.

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną Funduszu

Każda inwestycja Funduszu jest uprzednio wnikliwie analizowana – nie tylko pod względem potencjalnej stopy zwrotu, ale również pod kątem ryzyka, jakie się z nią wiąże. Dlatego tak ważne jest zachowanie właściwego zróżnicowania inwestycji, mając na uwadze osiągnięcie maksymalnego bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Z poszczególnymi inwestycjami Funduszu wiążą się następujące ryzyka:

- Akcje spółek** – charakteryzują się wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego, wynikającego z dużej zmienności cen giełdowych, spowodowanej dążeniem inwestorów do uwzględnienia wszelkich nowych informacji na temat spółek i gospodarki. Dodatkowym ryzykiem jest tak zwane „ryzyko rynku” – zmienność cen akcji notowanych na polskiej giełdzie, wynikająca ze zmian postrzegania perspektyw polskiej gospodarki. Pogorszenie lub poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski wpływa na wyceny wszystkich spółek notowanych na warszawskiej giełdzie.
- Obligacje przedsiębiorstw** – charakteryzują się ryzykiem większym od ryzyka związanego z inwestycją w obligacje skarbowe. Dodatkowe ryzyko wiąże się z mniejszą płynnością oraz z możliwością bankructwa emitenta. Kategoria ratingowa emitenta ułatwia właściwą ocenę poziomu ryzyka związanego z ewentualnym niewykupieniem obligacji. Obecnie w Polsce nieliczne emisje i emitenci poddają się ocenie ratingowej. Zarządzający Funduszem dokonują analizy zdolności emitentów do terminowego i pełnego wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań. Analizy takie pozwalają określić ryzyko niewypłacalności i podjąć racjonalną decyzję o uzasadnionym poziomie oczekiwanej premii za takie ryzyko.
- Obligacje komunalne** – charakteryzują się podobnym poziomem ryzyka inwestycyjnego co obligacje przedsiębiorstw. Tu z kolei analizowane jest ryzyko nieterminowego regulowania zobowiązań przez gminę.
- Instrumenty notowane denominowane w walutach obcych.** Inwestycje zagraniczne mogą charakteryzować się nieco wyższym poziomem ryzyka z uwagi na dodatkowy efekt, jakim jest wpływ zmian kursu walutowego na bieżącą wycenę. Z drugiej strony jednak pozwalają one również na dywersyfikację sektorową portfela inwestycyjnego w branżach niedostatecznie reprezentowanych lub nawet niedostępnych na rynku krajowym. Na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2013 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych, maksymalny dopuszczalny udział instrumentów denominowanych w walutach obcych to 30% aktywów.
- Inwestycje w depozyty bankowe oraz bankowe papiery wartościowe,** podejmowane z należytą starannością, stanowią bezpieczną lokatę, której ryzyko związane jest tylko z ewentualnym bankructwem banku przyjmującego depozyt lub emitującego certyfikaty depozytowe. Fundusz składa depozyty tylko w bankach o znaczącej bazie kapitałowej i stabilnej sytuacji finansowej.
- Instrumenty strukturyzowane** – emitowane przez banki są produktem, którego poziom ryzyka zależy od wyceny innych instrumentów. Analizie podlega także ryzyko wypłacalności emitenta oraz inne ryzyka, np. ryzyko stopy procentowej (zmiany wartości instrumentu w wyniku zmian stóp procentowych).
- Inwestycje alternatywne (w tym fundusze nieruchomości)** – mogą być obciążone ryzykami specyficznymi dla konkretnych instrumentów, jednak jednym z najistotniejszych ryzyk w tego typu inwestycjach jest ryzyko płynności.

Ryzyka specyficzne związane z inwestowaniem w poszczególne instrumenty finansowe mogą mieć różny wpływ na łączne ryzyko portfela. Zależy to od przyjętej strategii inwestycyjnej uwzględniającej w szcze-

gólności poziom alokacji w poszczególne klasy aktywów, stopień koncentracji w ramach jednej branży, sektora gospodarczego czy obszaru geograficznego lub zakładającej odzwierciedlenie składu pojedynczego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych.

Konsekwencją inwestycji Funduszu w powyższe instrumenty oraz całej działalności inwestycyjnej oraz operacyjnej są następujące ryzyka:

- Ryzyko rynkowe** – ryzyko wahań cen instrumentów składających się na aktywa Funduszu, zarówno ich wzrostu jak i spadku.
- Ryzyko kredytowe** – ryzyko niewywiązania się emitenta z podjętych zobowiązań: spłaty odsetek lub kapitału. Ryzyko kredytowe może zmaterializować się również przez spadek wiarygodności kredytowej emitenta a w konsekwencji obniżenia ceny instrumentu będącego w posiadaniu Funduszu.
- Ryzyko rozliczeniowe** – ryzyko nierozliczenia, nieterminowego rozliczenia, bądź błędnego rozliczenia transakcji dokonywanych przez Fundusz. Każdy z przypadków może mieć wpływ na spadek wartości aktywów Funduszu.
- Ryzyko płynności** – definiowane jest jako brak możliwości realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu (kupna bądź sprzedaży określonych ilości instrumentów finansowych w danym czasie i zakresie cenowym) na skutek pogorszenia się warunków rynkowych.
- Ryzyko walutowe** – dotyczy aktywów denominowanych w walutach obcych – jest to ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu wynikające ze wzrostu kursu waluty polskiej względem walut obcych.
- Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów** – przechowywaniem aktywów Funduszu zajmuje się bank depozytariusz, który czuwa nad ich bezpieczeństwem oraz prawidłowością wyceny aktywów Funduszu. Fundusz dokłada wszelkiej staranności przy wyborze banku depozytariusza, również przepisy prawa chronią Fundusz przed skutkami upadłości tej instytucji. Nie ma jednak gwarancji, że błędy w działaniu depozytariusza lub jego ewentualna upadłość nie wpłyną negatywnie na wartość aktywów zgromadzonych w Funduszu.
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków** – znaczna część aktywów może być inwestowana w jeden typ instrumentu finansowego, jedną klasę aktywów bądź na jednym rynku, co wiąże się z ryzykiem skumulowanej straty w sytuacji spadku cen na danym rynku.

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z członkostwem w Funduszu

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w jednostki rozrachunkowe.

Stopa zwrotu Funduszu podlega wahaniom w wyniku zmian rynkowej koniunktury, sytuacji makro-ekonomicznej i kondycji podmiotów, które objęte są inwestycjami Funduszu. Sprowadzają się one do kilku kategorii ryzyk:

- 1) spadku cen akcji polskich, w drugiej kolejności zagranicznych;
- 2) niekorzystnej zmiany kursu walutowego;
- 3) zmiany poziomu stóp procentowych;
- 4) niskiej płynności instrumentów finansowych;
- 5) wzrostu ryzyka kredytowego oraz
- 6) koncentracji aktywów wpływającej m.in. na wahania stopy zwrotu.

Na ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu mogą w szczególności mieć wpływ umowy zawarte przez Fundusz z innymi podmiotami (np. ryzyko nieprawidłowego wykonywania zobowiązań z tych umów) oraz szczególne warunki transakcji zawieranych przez Fundusz.

Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na których wystąpienie członek Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ. Należą do nich:

- 1) przejście zarządzania Funduszem przez inne powszechne towarzystwo emerytalne;
- 2) otwarcie likwidacji Funduszu;
- 3) zmiana kontrahenta współpracującego z Funduszem (np. depozytariusza lub podmiotu obsługującego);
- 4) zmiana polityki inwestycyjnej Funduszu.

Ryzyko niewypłacalności gwaranta. Jest to ryzyko niewywiązania się podmiotu ze zobowiązań finansowych wobec Funduszu na przykład w wyniku upadłości (należy zaznaczyć, że sam Fundusz nie udziela gwarancji członkom).

Ryzyko inflacji. W wyniku wzrostu inflacji spada realna wartość inwestycji Funduszu, czyli wartość inwestycji po uwzględnieniu spadku siły nabywczej pieniądza.

Ryzyko związane z regulacjami prawnymi. Nie można wykluczyć zmian ram prawnych, w których funkcjonuje Fundusz. Każda ze zmian może w różny sposób, również negatywny, wpłynąć na wartość aktywów zgromadzonych w Funduszu i tym samym na wartość jednostki rozrachunkowej. Zmiany mogą dotyczyć w szczególności kwestii podatkowych - nie ma gwarancji, że na członku Funduszu w przyszłości nie będzie ciążył obowiązek podatkowy lub że rentowność lokat Funduszu nie spadnie wskutek zmian prawa podatkowego.

Mamy nadzieję, że obdarzą nas Państwo zaufaniem również w przyszłości, powierzając nam swoje oszczędności. Kolejne odsłony reformy emerytalnej pokazały, że rzetelnie sprawujemy swój mandat, niezależnie od zadanych ram ustawowych.

Chcemy jednocześnie poinformować, że 26 marca 2021 roku została zawarta umowa sprzedaży polskich spółek grupy Aviva na rzecz grupy Allianz. Umowa zostanie sfinalizowana pod warunkiem uzyskania niezbędnych zgód organów nadzoru. Strony umowy przewidują, że stanie się to w ciągu 12 miesięcy. Oczekiwana zmiana właścicielska nie wprowadza zmian dla uczestników Funduszu. W szczególności nie zmieniają się zapisy Statutu Funduszu, zasady polityki inwestycyjnej i sposób obsługi uczestników, którzy nie muszą w związku z tym podejmować żadnych działań.

Treść prospektu oraz więcej informacji o działalności Funduszu znajdą Państwo na naszej stronie internetowej www.aviva.pl.

Z poważaniem,

Maciej Krasieński
Prezes Zarządu

Jan Linke
Członek Zarządu

Jarosław Kretkiewicz
Członek Zarządu

Warszawa, 27 kwietnia 2021 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE za rok zakończony 31 grudnia 2020

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander

1. Dane o Funduszu oraz Towarzystwie będącym organem Funduszu

Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander (zwany dalej Funduszem) jest zarządzany przez Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander S.A. (zwane dalej Towarzystwem) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Inflanckiej 4b. Towarzystwo jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000005940 w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy. Towarzystwo jest spółką akcyjną, której akcjonariuszami są Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz Santander Bank Polska S.A.

Fundusz został utworzony na podstawie zezwolenia Urzędu Nadzoru Funduszy Emerytalnych, obecnie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), wydanego dnia 26 stycznia 1999 roku i wpisany do rejestru funduszy emerytalnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 1 lutego 1999 roku pod numerem RFe 1. Fundusz działa zgodnie z ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 105) (zwanej dalej Ustawą o Organizacji i Funkcjonowaniu) oraz Statutem Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander.

2. Sprawozdanie finansowe

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Sprawozdanie finansowe Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander zostało sporządzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2021 roku, poz. 217 z późn. zm.), (zwanej dalej Ustawą o Rachunkowości) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675) (zwanego dalej Rozporządzeniem w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 51, poz. 493, z późn. zm.) (zwanego dalej Rozporządzeniem w Sprawie Szczególnych Zasad Wyceny).

Ostatni prospekt informacyjny zawierający Statut Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander został opublikowany w dzienniku ogólnopolskim Rzeczpospolita w dniu 14 kwietnia 2020 roku.

Informacja na temat wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu jest podawana codziennie do publicznej wiadomości poprzez publikację w serwisie Polskiej Agencji Prasowej oraz na oficjalnej stronie internetowej Funduszu. Dziennikiem o zasięgu ogólnopolskim wybranym do publikacji wszelkich komunikatów i informacji okresowych na temat Funduszu jest Rzeczpospolita.

Sprawozdanie finansowe Funduszu zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym. Zarząd Towarzystwa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności przez Fundusz w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Nie odnotowano znaczącego wpływu pandemii COVID-19 na działalność Funduszu w 2020 roku, innego niż spadek kosztów z tytułu opłaty za zarządzanie, spowodowany istotnymi spadkami indeksów giełdy papierów wartościowych w Warszawie w marcu 2020 roku, które utrzymały się przez większość roku.

W lutym 2021 roku rząd powrócił do prac na reformą drugiego filaru emerytalnego w Polsce. Zgodnie z obecnym harmonogramem Ustawa przekształceniowa ma wejść w życie 1 czerwca 2021 roku z przekształceniem powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE) w towarzystwa funduszy inwestycyjnych (TFI) oraz OFE w SFIO prowadzące IKE, w dniu 28 stycznia 2022 roku. IKE mają być zasilone aktywami pochodzącymi ze środków zgromadzonych w OFE i objęte podobnymi regulacjami podatkowymi. Domyślną opcją będzie przeniesienie środków z OFE na IKE, z możliwością jego dalszego zasilania na zasadach dobrowolnych, przy czym od środków pochodzących z OFE zostanie pobrana 15% opłata przekształceniowa zasilającą Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS).

Po przekształceniu w TFI, Towarzystwo będzie zarządzać aktywami SFIO powstałego z 85% obecnych aktywów otwartego funduszu emerytalnego członków, którzy zdecydują się kontynuować oszczędzanie w tej formie. Środki pozostałych członków mają zostać przekazane do FUS, przy czym rozwiązaniem domyślnym ma być pozostawienie środków członków w ramach SFIO, a transfer do FUS wymagałby aktywnej deklaracji ze strony członka funduszu i nie wiązałby się z pobraniem wspomnianej 15% opłaty. Dodatkowo w ramach SFIO zostaną wydzielone dwa subfundusze – emerytalny i przedemerytalny (gromadzący aktywa członków znajdujących się 5 lat przed przejściem na emeryturę).

Środki zgromadzone na IKE, pochodzące z przekształcenia OFE, mają być w całości prywatne i dziedziczne.

Zgodnie z obecnym projektem maksymalne opłaty za zarządzanie uległyby obniżeniu w stosunku do obecnie obowiązujących stawek: o 30% w wypadku subfunduszu emerytalnego oraz do 0,2% w wypadku subfunduszu przedemerytalnego. Zmieniony zostanie także mechanizm i wysokość premii za wyniki inwestycyjne, jak również wprowadzona zostanie możliwość pokrycia części kosztów działalności SFIO bezpośrednio aktywów SFIO.

Na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego projekt ustawy jest dalej procesowany nie jest znany ostateczny kształt reformy oraz daty przekształceń.

17 marca 2021 odbyło się pierwsze czytanie na posiedzeniu Sejmu i projekt został skierowany do prac komisji sejmowych.

Biorąc pod uwagę niepewność co do ostatecznego kształtu legislacji, horyzont czasowy zmian oraz fakt, że w najbardziej prawdopodobnym obecnie scenariuszu Fundusz będzie kontynuować działalność, w naszej ocenie nie ma podstaw do sporządzenia sprawozdania finansowego przy założeniu innym niż założenie kontynuacji działalności gospodarczej Funduszu w perspektywie kolejnych 12 miesięcy od dnia bilansowego.

3. Instytucje obsługujące Fundusz

3.1. Depozytariusz

Bankiem Depozytariuszem dla Funduszu w roku sprawozdawczym 2020, jak i w roku 2019 jest Bank Handlowy w Warszawie S.A. z siedzibą przy ul. Senatorskiej 16 w Warszawie.

Obowiązki Depozytariusza reguluje Ustawa o Organizacji i Funkcjonowaniu oraz umowa o przechowywanie aktywów, o której mowa w Statucie Funduszu.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym wynagrodzenie dla Depozytariusza obliczane było zgodnie ze Statutem Funduszu i wyniosło 4 681 684,73 złotych. W analogicznym okresie roku poprzedniego wynagrodzenie dla Depozytariusza wyniosło 4 493 128,53 złotych.

3.2. Agent Transferowy

Rejestr Członków Funduszu, w ramach którego otwierane i obsługiwane są poszczególne rachunki prowadzi Aviva Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Inflanckiej 4b, zwana dalej Agentem Transferowym.

Agent Transferowy jest odpowiedzialny między innymi za:

- terminową i bezbłędną ewidencję umów członkowskich i danych do rejestrów członków,
- rozpatrywanie wniosków dotyczących zmiany funduszu i zawiadomień o nieważności umowy z innym funduszem,
- zmiany danych członków,
- rozpatrywanie roszczeń z tytułu śmierci członka lub ustania wspólnoty majątkowej,
- obsługę korespondencji.

Koszty usług Agenta Transferowego pokrywa Towarzystwo.

4. Cel inwestycyjny Funduszu

1. Fundusz inwestuje składki emerytalne członków w celu zgromadzenia kapitału dla świadczeń wypłacanych po uzyskaniu uprawnień emerytalnych. Celem Funduszu jest długoterminowy przyrost wartości oszczędności zgromadzonych na kontach członków funduszu w wyniku wzrostu wartości jego lokat. Inwestycje Funduszu są dokonywane zgodnie z przepisami art. 139 Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu, nakazującymi dążenie do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności lokat. Ustawa określa także zakres przedmiotowy dopuszczalnych lokat aktywów Funduszu. Podstawowymi instrumentami, w które Fundusz lokował środki przed zmianami regulacyjnymi, które weszły w życie w dniu 1 lutego 2014 roku były akcje krajowe i zagraniczne oraz obligacje Skarbu Państwa, komunalne i korporacyjne. Po dniu 1 lutego 2014 roku Fundusz nie nabywa obligacji, bonów i innych papierów wartościowych, emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także pożyczek i kredytów udzielanych tym podmiotom. Powyższe ograniczenie odnosi się również do instrumentów emitowanych, gwarantowanych lub poręczonych przez rządy krajów UE, EOG oraz OECD oraz banków centralnych tych krajów. Zapowiadana przez Rząd reforma emerytalna prawdopodobnie rozszerzy katalog instrumentów w jakie Fundusz, a raczej jego następcą prawny, będzie mógł lokować swoje aktywa.

2. Przy dokonywaniu inwestycji w akcje uwzględnia się nie tylko maksymalizację osiągniętych zysków, ale również odpowiednie zarządzanie ryzykiem, które jest realizowane poprzez właściwą dywersyfikację portfela inwestycyjnego.

3. Inwestując w akcje Fundusz tworzy zdywersyfikowany portfel aktywów kształtowany w oparciu o analizę fundamentalną spółek. Głównym kryterium inwestycyjnym jest zdolność spółki do generowania długoterminowych zysków, atrakcyjność inwestycyjna branży, płynność i efektywność zarządzania firmą. W przypadkach, gdy jest to uzasadnione, Fundusz realizuje prawa właścicielskie wynikające z posiadanych udziałów poprzez uczestniczenie w Walnych Zgromadzeniach spółek, zatwierdzanie wyników finansowych i wspieranie uchwał zgodnych z interesem uczestników Funduszu.

4. Fundusz dokonuje także inwestycji w papiery dłużne, których emitentem mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa oraz instytucje finansowe. Dobór papierów wartościowych w ramach tej klasy aktywów odbywa się poprzez ocenę ryzyka kredytowego emitentów, atrakcyjności oferowanej premii w stosunku do ryzyka, termin zapadalności oraz ocenę płynności instrumentu. Te dwa ostatnie aspekty są poddawane szczególnej uwadze w związku z pojawieniem się informacji dotyczących planowanej przez Rząd reformy emerytalnej oraz koniecznością zapłaty opłaty przekształceniowej.

5. W celu poprawy stopnia dywersyfikacji aktywów Funduszu realizowane są inwestycje zagraniczne w ramach nałożonych przepisami prawa limitów inwestycyjnych, a także inwestycje w inne niż wymienione wcześniej instrumenty finansowe dopuszczone przepisami regulującymi działalność Otwartych Funduszy Emerytalnych.

5. Ograniczenia inwestycyjne stosowane przez Fundusz

Prowadząc działalność lokacyjną, Fundusz zobowiązany jest do przestrzegania ograniczeń wynikających z przepisów Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat (Dz. U. z 2014 roku, poz. 116), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. z 2014 roku, poz. 139), ustawy z dnia 6 grudnia 2013 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1717) oraz Statutu Funduszu.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Fundusz nie naruszył aktywnie zasad prowadzenia działalności lokacyjnej poprzez naruszenie ograniczeń inwestycyjnych, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz.U. z 2014 roku poz. 139).

6. Podatki i opłaty

Na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1406) fundusze emerytalne są podmiotowo zwolnione w kraju z podatku dochodowego od osób prawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1426) Fundusz odprowadza 19% zryczałtowany podatek dochodowy od kwot wypłacanych po śmierci członka Funduszu wskazanej przez niego osobie lub jego spadkobiercy. Fundusz nie pobiera jednakże podatku od wypłat transferowych dokonywanych na rachunek otwartego funduszu emerytalnego byłego współmałżonka, albowiem wypłaty takie podlegają zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Fundusz zalicza do swoich przychodów przysługujące mu (na podstawie art. 28 ust.1 Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu) w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 10 grudnia 2015 roku w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz.U. z 2015 roku, poz. 2154) wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa w wysokości 0,3% kwoty ww. pobranych podatków.

7. Zasady ujmowania operacji Funduszu w księgach rachunkowych

Przyjęte przez Fundusz zasady rachunkowości są zgodne z przepisami Ustawy o Rachunkowości, Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości oraz Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Wyceny.

Transakcje dotyczące portfela inwestycyjnego

Ujmowanie w księgach transakcji inwestycyjnych

Operacje dotyczące transakcji zawartych przez Fundusz ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień zawarcia transakcji, na podstawie dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie. Operacje polegające na nabyciu lub zbyciu zagranicznych instrumentów finansowych ujmowane są w księgach Funduszu analogicznie jak transakcje na rynku krajowym. W celu realizacji założonej polityki inwestycyjnej w zakresie inwestycji w zagraniczne papiery wartościowe Fundusz dokonuje zakupu walut obcych w bankach krajowych. Operacje zakupu walut obcych ujmowane są w księgach Funduszu w dniu ich zawarcia.

Ujmowanie w księgach nabytych składników portfela inwestycyjnego

Nabyte składniki portfela inwestycyjnego ujmowane są w księgach rachunkowych według ceny nabycia. Zarówno w przypadku krajowych jak i zagranicznych składników portfela inwestycyjnego cena nabycia odzwierciedla iloczyn liczby zakupionych sztuk danego waloru i ceny transakcyjnej za sztukę oraz prowizję maklerską wraz z innymi opłatami (mające charakter publicznoprawny), zgodnie z § 2 pkt 25 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości. Cena nabycia nie obejmuje kosztów transakcyjnych ponoszonych na rzecz Depozytariusza ani izb rozliczeniowych, z pośrednictwa których Fundusz jest zobowiązany korzystać. Składniki portfela nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero. Koszt nabycia akcji objętych w drodze przydziału obejmuje koszt nabycia praw poboru, dzięki którym akcje zostały objęte oraz koszt nabycia akcji nowej emisji.

Ujmowanie w księgach praw poboru i należnych dywidend

Prawa poboru akcji notowanych na rynku regulowanym ujmowane są w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu, w którym po raz ostatni akcje dające to prawo były notowane z prawem poboru. Niewykonane prawa poboru akcji umarzone są według ceny równej zero na dzień wyceny następujący po dniu, w którym upływa termin realizacji zapisów na akcje. Prawa poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych ujmowane są w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu ustalenia tych praw.

Należne dywidendy z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień, w którym akcje te po raz pierwszy były notowane bez dywidendy. Prawa do otrzymania dywidendy od akcji nienotowanych na rynkach regulowanych są ujmowane w księgach Funduszu na zasadach określonych dla praw poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych, jak opisano powyżej.

W przypadku gdy na rynkach zagranicznych przyjęte są odmienne metody dotyczące ujmowania praw poboru lub dywidend, nabyte prawa ujmuje się zgodnie z metodami określonymi na tych rynkach w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego istnienie oraz wartość tych praw.

Transakcje sprzedaży składników portfela inwestycyjnego

Składniki portfela inwestycyjnego uznawane za jednakowe co do rodzaju i emitenta są wyceniane zgodnie z zasadą FIFO, polegającą na przypisaniu sprzedanym papierom wartościowym najwyższej ceny nabycia lub najwyższej ceny nabycia powiększonej o amortyzację, w przypadku instrumentów wycenianych metodą amortyzacji liniowej, dla danego składnika portfela inwestycyjnego.

Metody, o której mowa powyżej, nie stosuje się do papierów wartościowych nabytych z udzielonym przez drugą stronę zobowiązaniem się odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielonego depozytu lub pożyczki.

Operacje dotyczące przychodów i kosztów Funduszu

Ujmowanie w księgach przychodów odsetkowych

Należne odsetki wynikające z posiadania papierów wartościowych oraz lokat bankowych naliczane są zgodnie z warunkami emisji (w przypadku dłużnych papierów wartościowych) lub warunkami uzgodnionymi w odniesieniu do danej transakcji (w przypadku lokat bankowych) i ujmowane są w księgach Funduszu w wartości przypadającej na dzień wyceny. Należne odsetki od zakupionych papierów wartościowych ujmowane są w księgach Funduszu w dniu rejestracji dowodu zakupu do momentu rozliczenia w wartości z dnia rozliczenia.

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych wraz z odsetkami należnymi, z tytułu posiadania tych walorów, należne odsetki ujmowane są w dniu rejestracji dowodu sprzedaży w wartości przypadającej na dzień rozliczenia.

Wartość odsetek naliczonych od dłużnych papierów wartościowych stanowi składnik portfela inwestycyjnego.

Ujmowanie w księgach odpisu dyskonta lub amortyzacji premii dla papierów nabytych poniżej lub powyżej wartości nominalnej

Amortyzację premii od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zmniejszenie ceny nabycia oraz zwiększenie kosztów amortyzacji premii. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zwiększenie wartości nabycia oraz przychodów z odpisu dyskonta.

Ujmowanie w księgach dywidend i udziałów w zyskach

Należną dywidendę z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami w punkcjie powyżej „Ujmowanie w księgach praw poboru i należnych dywidend”.

Należne podatki od przychodów z inwestycji zagranicznych Funduszu pomniejszają przychody z inwestycji rozpoznawane w Rachunku zysków i strat Funduszu.

Ujmowanie w księgach kosztów pokrywanych z aktywów Funduszu

Koszty z tytułu zarządzania Funduszem przez Towarzystwo, opłat dla Depozytariusza, zasilenia rachunku premiowego oraz odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek ujmowane są memoriałowo w każdym dniu wyceny w wysokości przypadającej na dany dzień wyceny.

Zgodnie z § 17 Statutu Funduszu wynagrodzenie Depozytariusza, pokrywane bezpośrednio z aktywów Funduszu, naliczane jest od wartości aktywów netto Funduszu według stanu na ostatni roboczy dzień miesiąca i płatne w odstępach miesięcznych.

Ujmowanie w księgach różnic kursowych

Zgodnie z art. 19 ust. 4 i 5 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości różnice kursowe powstałe w wyniku sprzedaży składników portfela inwestycyjnego Funduszu ujmuje się jako zrealizowane dodatnie i ujemne starty bądź zyski z inwestycji.

Różnice kursowe powstałe w wyniku aktualizacji wartości składników portfela inwestycyjnego Fundusz ujmuje się jako niezrealizowane dodatnie i ujemne zyski bądź straty z wyceny inwestycji.

Zgodnie z art. 27 ust. 7 i z art. 28 ust. 6 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości zrealizowane i niezrealizowane dodatnie i ujemne różnice kursowe powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD są ujmowane jako różnice kursowe dodatnie bądź ujemne.

Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy Funduszu obejmuje: wynik z inwestycji, zrealizowany zysk (stratę) z inwestycji oraz niezrealizowany zysk (stratę) z wyceny inwestycji.

Wynik roku 2019 jest prezentowany w zakumulowanym nierozdysponowanym wyniku finansowym w bilansie.

Operacje dotyczące kapitału członkowskiego, kapitału rezerwowego, kapitału premiowego

Wpłaty dokonywane na rzecz członków Funduszu (kapitał członkowski), oraz na kapitał premiowy ujmowane są w księgach Funduszu na rachunku przeliczeniowym na dzień otrzymania, po uzyskaniu dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie.

Otrzymane wpłaty zidentyfikowane jako należne członkom Funduszu przeliczane są na jednostki rozrachunkowe w najbliższym dniu wyceny odpowiednio po otrzymaniu wpłaty na rachunek przeliczeniowy według wartości jednostki rozrachunkowej obowiązujący w dniu przeliczenia.

Zgodnie z art. 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675), do dnia przekazania Towarzystwu środków z tytułu prelimitowanych kosztów rachunku premiowego, wartość zobowiązania wykazuje się jako zobowiązanie wobec Towarzystwa.

Środki pieniężne otrzymane od Towarzystwa tytułem wpłat na kapitał premiowy przeliczane są na jednostki rozrachunkowe na tych samych zasadach, co środki wpłacane na rzecz członków Funduszu. Zmniejszenie kapitałów Funduszu ujmowane jest w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne w oparciu o wartość jednostki rozrachunkowej obowiązującej w dniu przeliczenia.

8. Metodologia wyceny aktywów Funduszu

Aktywa i zobowiązania Funduszu wycenia się, a wartość aktywów netto jest ustalana w każdym dniu wyceny i stanowi ona podstawę ustalenia wartości jednostki rozrachunkowej, zgodnie z przepisami rozdziału 17 ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu.

Wartość aktywów netto Funduszu stanowią wszystkie aktywa pomniejszone o zobowiązania Funduszu w dniu wyceny.

Wartość jednostki rozrachunkowej w okresie obrotowym objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym wyliczana jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku i z taką samą dokładnością jest brana pod uwagę w wyliczeniach systemu do rozliczeń.

Wycena portfela inwestycyjnego Funduszu

Papiery wartościowe notowane na regulowanym rynku giełdowym wyceniane są w dniu wyceny w oparciu o kurs średni ważony wolumenem obrotu z tego dnia lub alternatywnie o kurs zamknięcia, kurs jednolity albo kurs odniesienia, a w przypadku braku wymienionych na podstawie odpowiedniego kursu wyceny z ostatniego dnia, w którym został on ustalony.

Wartość zagranicznych papierów wartościowych wyrażana jest w złotych polskich, w oparciu o kurs średni walut obcych ustalany przez Narodowy Bank Polski w dniu wyceny.

Wartość akcji, i praw do akcji nienotowanych na rynku regulowanym, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku wyceny. Jeżeli między akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku regulowanym istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość akcji nowej emisji jest określana jako wartość akcji emisji notowanej na rynku wyceny skorygowana o wartość uprawnień przysługujących posiadaczom akcji różniących te emisje.

Prawa poboru objęte w przypadku nieodpłatnego przydziału z tytułu posiadania akcji do czasu ich notowań wycenia się według wartości teoretycznej, przy zastosowaniu zasady ostrożnej wyceny lub po wartości równej zero, jeśli na dzień wyceny nie została opublikowana cena emisyjna nowej serii akcji.

Rynek wyceny dla poszczególnych walorów jest wybierany z zachowaniem przepisów zawartych w Rozporządzeniu w Sprawie Szczegółowych Zasad Wyceny. W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku wyceny na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej.

Jeśli w ocenie Funduszu na podstawie m.in. badania aktywności rynku dla danego instrumentu, zagraniczny rynek wyceny jest istotnie bardziej płynny niż rynek wyceny na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej Fundusz wskazuje do wyceny takiego instrumentu odpowiedni rynek zagraniczny. Zmiany rynku wyceny można dokonać o ile w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych obroty na innym rynku wyceny przekroczyły wielkość obrotu na dotychczasowym rynku wyceny.

Podstawową metodą wyceny krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym, jest liniowa amortyzacja dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

Jeżeli nie jest możliwa wycena aktywów według powyższej zasady, papiery są długoterminowe, lub też dokonanie wyceny z zastosowaniem tej zasady byłoby sprzeczne z zasadą ostrożności, albo dokonanie wyceny z zastosowaniem ww. zasady prowadziłoby do wyceny znacznie odbiegającej na niekorzyść od wartości rynkowej, Fundusz dokonuje wyceny wartości tych aktywów według określonej przez siebie szczegółowej metodologii wyceny, zgodnie art. 14 ust. 1 Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Wyceny. Metodologia ta uwzględnia również modele oparte o bieżącą strukturę stóp procentowych, premie za ryzyko (obejmującą ryzyko kredytowe, płynności etc.), konwencje dni roboczych oraz bazy odsetkowej wynikające z warunków emisji instrumentu, zasady interpolacji czynników dyskontowych oraz wycenę możliwości wcześniejszego wykupu obligacji przez emitenta.

Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych wycenia się według ostatniej ceny odkupu jednostki uczestnictwa w dniu wyceny. W okresie między sprzedażą przez otwarty fundusz inwestycyjny jednostek uczestnictwa a pierwszym dniem, w którym ten fundusz dokonuje odkupu tych jednostek, ich wycena jest dokonywana według ostatniej ceny nabycia, a w przypadku gdy istnieją różne ceny nabycia z tego samego dnia stosuje się średnią cenę nabycia ważoną wolumenem nabytych przez dany fundusz emerytalny jednostek uczestnictwa.

Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne zamknięte lub fundusze inwestycyjne mieszane są wyceniane według ostatniej ceny ich wykupu, a jeżeli są notowane na rynku wyceny i były przedmiotem obrotu po ostatnim dniu wyceny, są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z dnia wyceny.

W przypadku braku kursu wyceny z dnia wyceny są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z ostatniego dnia, w którym został ustalony.

Pozostałe papiery wartościowe nie wymienione wyżej wycenianie są według ceny nabycia.

Wycena pozostałych aktywów i zobowiązań Funduszu

Należne Funduszowi odsetki od lokat bankowych ujmowane są w aktywach Funduszu zgodnie z zasadą memoriału.

Wierzytelności z tytułu pożyczki, kredytu lub depozytu wyceniane są według sumy wartości nominalnej i odsetek naliczonych do dnia wyceny.

9. Proces przekazywania składek emerytalnych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Źródłem wpłat alokowanych do kapitału członkowskiego Funduszu w okresie sprawozdawczym kończącym się dnia 31 grudnia 2020 roku były składki emerytalne pochodzące z następujących źródeł:

– przekazywane w postaci przelewów środków pieniężnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS),

– otrzymywane w ramach wpłat transferowych w wyniku przystąpienia do Funduszu osób, które rozwiązały umowę członkowską z innym otwartym funduszem emerytalnym (zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości otwarte fundusze emerytalne wykazują wartość wpłat z tytułu składek emerytalnych w wysokości kwot faktycznie otrzymanych). Transfer składek na rzecz Funduszu jest poza kontrolą Towarzystwa,

Zgodnie z przepisami regulującymi rachunkowość funduszy emerytalnych Fundusz ujmuje w kapitałach Funduszu faktycznie otrzymane i przeliczone na jednostki rozrachunkowe wpłaty na rachunek bankowy z tytułu składek. Dane agenta transferowego Funduszu oraz ogólnie dostępne informacje dotyczące rynku funduszy emerytalnych wskazują na fakt, iż dla pewnej liczby członków Funduszu składki nie zostały przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) lub były przekazywane nieregularnie. Załączone sprawozdanie finansowe uwzględnia jedynie składki otrzymane w formie wpływów na rachunek bankowy i przeliczonych na jednostki rozrachunkowe do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Zwroty nadpłat składek są rozliczane poprzez kompensatę z bieżącymi zobowiązaniami ZUS wobec funduszy emerytalnych.

10. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i zasad szacunku i sposobu prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym

W roku obrotowy kończącym się 31 grudnia 2020 roku nie wystąpiły istotne zmiany zasad rachunkowości jak i sposób prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym.

11. Informacja o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

W roku obrotowy kończącym się 31 grudnia 2020 roku nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych roku obrotowego lub odpowiednio ujawnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

12. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ujawniły się znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które wymagałyby ujęcia w sprawozdaniu finansowym za okres sprawozdawczy.

13. Informacje o zmianach dotyczących ujawniania aktywów i zobowiązań wynikających z transakcji dokonywanych w ramach Portfela inwestycyjnego Funudszu.

W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły znaczące wydarzenia dotyczące roku obrotowego mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego.

14. Informacje o kontrolach Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie miała miejsca kontrola organu nadzoru.

PODSTAWOWE DANE FINANSOWE

1. BILANS FUNDUSZU (w złotych)

	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa	32 514 281 048,73	33 832 952 884,47
Portfel inwestycyjny	31 783 360 450,84	33 021 818 267,76
Środki pieniężne:	652 630 299,35	790 203 687,23
na rachunku przeliczeniowym:	4 404 130,21	2 155 829,65
– na rachunku wpłat	3 991 156,70	1 745 392,05
– na rachunku wypłat	412 973,51	410 437,60
na pozostałych rachunkach	648 226 169,14	788 047 857,58
Należności:	78 290 298,54	20 930 929,48
z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	14 466 577,62	438 864,19
z tytułu dywidend	29 910 558,32	8 979 352,97
z tytułu odsetek	611 232,89	11 512 712,32
od towarzystwa	6 917,64	0,00
pozostałe należności	33 295 012,07	0,00
Rozliczenia międzyokresowe:	0,00	0,00
Zobowiązania	134 034 103,94	29 612 150,50
Z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	83 931 594,73	11 756 217,61
Wobec towarzystwa	1 579 061,33	1 722 936,89
Pozostałe zobowiązania	36 110 028,43	2 675 797,11
Rozliczenia międzyokresowe	12 413 419,45	13 457 198,89
Aktywa netto	32 380 246 944,79	33 803 340 733,97
Kapitał funduszu	463 755 633,33	1 311 222 059,48
Kapitał rezerwowy	-697 501,97	-697 501,97
Kapitał premiiowy	-1 951 993,47	-3 018 238,68
Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	31 919 140 806,90	32 495 834 415,14
Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	21 154 104 012,94	20 904 223 237,97
Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	4 291 538 072,81	4 401 357 417,23
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	6 473 498 721,15	7 190 253 759,94
Kapitał i akumulowany nierozdysponowany wynik finansowy razem	32 380 246 944,79	33 803 340 733,97

Pozostałe pozycje Bilansu, określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675) wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (w złotych)

Rachunek wyników	31.12.2020	31.12.2019
Przychody operacyjne	404 098 602,84	1 046 974 157,86
Przychody portfela inwestycyjnego	400 197 302,06	1 039 701 318,42
Dywidendy i udziały w zyskach	326 443 642,29	920 740 076,42
Odsetki, w tym:	73 613 952,75	118 961 242,00
– odsetki od dłużnych papierów wartościowych	52 640 558,77	78 325 382,74
– odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	20 973 393,98	40 635 859,26
Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	139 707,02	0,00
Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	1 425 749,36	5 210 826,71
Różnice kursowe dodatnie powstałe w związku z wycena praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	2 449 428,00	2 042 810,50
Pozostałe przychody	26 123,42	19 202,23
Koszty operacyjne	154 062 557,12	190 847 020,62
Koszty zarządzania funduszem	136 046 306,86	156 075 680,17
Koszty zasilenia rachunku premiiowego	17 507 235,39	20 665 586,52
Koszty wynagrodzenia depozytariusza	4 681 684,73	4 493 128,53
Koszty portfela inwestycyjnego, w tym:	370 905,23	311 628,58
amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych nabytych powyżej wartości nominalnej	369 281,91	309 559,53
pozostałe koszty inwestycyjne	1 623,32	2 069,05

Rachunek wyników	31.12.2020	31.12.2019
Przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszu środkami zgromadzonymi na rachunku premiovym	-16 598 730,67	-6 345 310,87
Różnice kursowe ujemne powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	2 261 283,63	2 893 592,60
Koszty danin publiczno-prawnych	9 793 871,95	12 752 715,09
Wynik z inwestycji	250 036 045,72	856 127 137,24
Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	-826 729 653,96	-445 939 559,87
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	-109 974 615,17	229 973 875,03
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-716 755 038,79	-675 913 434,90
Wynik z operacji	-576 693 608,24	410 187 577,37
Przychody z tytułu pokrycia szkody	0,00	0,00
Wynik finansowy	-576 693 608,24	410 187 577,37

Pozostałe pozycje Rachunku zysków i strat, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

3. ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO FUNDUSZU (w złotych)

	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana wartości aktywów netto		
Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	33 803 340 733,97	34 493 318 495,98
Wynik finansowy w okresie sprawozdawczym (razem), w tym:	-576 693 608,24	410 187 577,37
wynik z inwestycji	250 036 045,72	856 127 137,24
zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	-109 974 615,17	229 973 875,03
niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	-716 755 038,79	-675 913 434,90
przychody z tytułu pokrycia szkody	0,00	0,00
Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym, w tym:	-846 400 180,94	-1 100 165 339,38
zwiększenia kapitału z tytułu wpłat przeliczonych na jednostki rozrachunkowe	661 921 473,95	705 711 967,58
zmniejszenia kapitału z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych	1 508 321 654,89	1 805 877 306,96
Łączna zmiana wartości aktywów netto w okresie sprawozdawczym	-1 423 093 789,18	-689 977 762,01
Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego	32 380 246 944,79	33 803 340 733,97
Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych		
Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na początek okresu sprawozdawczego	817 103 125,0358	843 625 781,0115
Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na koniec okresu sprawozdawczego	794 255 546,3933	817 103 125,0358
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na początek okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na koniec okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiovym na początek okresu sprawozdawczego	80 283,0934	86 781,4071
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiovym na koniec okresu sprawozdawczego	79 927,3808	80 283,0934
Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową		
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na początek okresu sprawozdawczego	41,37	40,89
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na koniec okresu sprawozdawczego	40,77	41,37
Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	-1,450%	1,174%
Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	28,93	39,65
Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	42,02	43,12
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na ostatni dzień wyceny w okresie sprawozdawczym	40,77	41,37

4. ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (w złotych)

	31.12.2020	31.12.2019
Kapitały razem funduszu na początek okresu sprawozdawczego	33 803 340 733,97	34 493 318 495,98
Kapitał funduszu na początek okresu sprawozdawczego	1 311 222 059,48	2 410 855 383,78
Zmiany w kapitale funduszu	-847 466 426,15	-1 099 633 324,30
zwiększenia z tytułu:	644 256 498,07	670 283 314,16
– wpłat członków	640 613 665,08	665 403 927,82
– otrzymanych wpłat transferowych	3 642 832,99	4 879 386,34
zmniejszenia z tytułu:	1 491 722 924,22	1 769 916 638,46
– wypłat transferowych	5 064 794,17	5 572 593,48
– wypłat osobom uprawnionym	30 658 341,45	33 110 464,08
– wypłata do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej oraz innych wypłat realizowanych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	1 406 547 192,00	1 672 287 079,98
– pozostałe	49 452 596,60	58 946 500,92
Kapitał funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	463 755 633,33	1 311 222 059,48
Kapitał rezerwowi funduszu na początek okresu sprawozdawczego	-697 501,97	-579 366,94
Zmiany w kapitale rezerwowym	0,00	-118 135,03

	31.12.2020	31.12.2019
zwiększenia z tytułu:	0,00	14 748 611,30
– przeniesienia środków z rachunku premiovego	0,00	14 748 611,30
zmniejszenia z tytułu:	0,00	14 866 746,33
– wypłat na rzecz towarzystwa	0,00	14 866 746,33
Kapitał rezerwowi funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	-697 501,97	-697 501,97
Kapitał premiovu funduszu na początek okresu sprawozdawczego	-3 018 238,68	-2 604 358,63
Zmiany w kapitale premiovym	1 066 245,21	-413 880,05
zwiększenia z tytułu:	17 664 975,88	20 680 042,12
– wpłat towarzystwa	17 664 975,88	20 680 042,12
zmniejszenia z tytułu:	16 598 730,67	21 093 922,17
– zasilenia rachunku rezerwowego	0,00	14 748 611,30
– zasilenia funduszu	16 598 730,67	6 345 310,87
Kapitał premiovu funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	-1 951 993,47	-3 018 238,68
Wynik finansowy	31 919 140 806,90	32 495 834 415,14
Kapitały razem w dyspozycji funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	32 380 246 944,79	33 803 340 733,97

Pozostałe pozycje tabeli Zmiany w aktywach netto oraz tabeli Zmiany w kapitałach własnych, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe + i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

5. ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO (w tys. złotych)

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
Depozyty w bankach krajowych w walucie polskiej		1 500 000,00	1 500 000,00	4,61		2 750 000,00	2 750 000,00	8,13
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 01/03/2021		50 000,00	50 000,00	0,15		0,00	0,00	0,00
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 10/02/2020		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,59
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 06/04/2020		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,59
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 11/05/2020		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,59
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 04/05/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 19/02/2021		250 000,00	250 000,00	0,77		0,00	0,00	0,00
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 08/05/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A. - 08/05/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 12/03/2021		100 000,00	100 000,00	0,31		0,00	0,00	0,00
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 21/02/2020		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,60
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 17/02/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,45
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 02/03/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,45
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 05/03/2021		350 000,00	350 000,00	1,08		0,00	0,00	0,00
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 17/02/2021		450 000,00	450 000,00	1,38		0,00	0,00	0,00
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 05/02/2021		200 000,00	200 000,00	0,61		0,00	0,00	0,00
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 14/02/2020		0,00	0,00	0,00		300 000,00	300 000,00	0,89
Lokata BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce - 18/01/2021		100 000,00	100 000,00	0,31		0,00	0,00	0,00
Lokata ING BANK ŚLĄSKI S.A. - 02/01/2020		0,00	0,00	0,00		300 000,00	300 000,00	0,89
Lokata MBANK S.A. - 24/04/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata MBANK S.A. - 04/05/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata SOCIETE GENERALE S.A. Oddział w Polsce - 12/02/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata SOCIETE GENERALE S.A. Oddział w Polsce - 21/02/2020		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,44
Lokata MBANK S.A. - 04/05/2020		150 000,00	150 000,00	0,44		0,00	0,00	0,00
Lokata POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A. - 09/01/2019		0,00	0,00	0,00		250 000,00	250 000,00	0,72
Lokata Societe Generale S.A. Oddział w Polsce - 12/02/2020		150 000,00	150 000,00	0,44		0,00	0,00	0,00
Lokata Societe Generale S.A. Oddział w Polsce - 21/02/2020		150 000,00	150 000,00	0,44		0,00	0,00	0,00
Depozyty w bankach krajowych w walutach państw UE, EOG i OECD		0,00	0,00	0,00		22,57	22,57	0,00

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.		0,00	0,00	0,00		22,57	22,57	0,00
Obligacje inne niż wymienione w pkt. 11, bankowe papiery wartościowe lub listy zastawne, emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego		895 544,74	896 314,33	2,76		1 482 864,84	1 493 072,01	4,41
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0121 - 25/01/2021	247 550	247 550,00	248 135,43	0,76	247 450	247 450,00	249 699,82	0,74
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0220 - 27/02/2020	0	0,00	0,00	0,00	566 700	566 867,69	571 308,74	1,69
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0223 - 19/02/2023	493 469	496 348,81	496 288,29	1,53	236 000	236 000,00	238 354,19	0,70
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0520 - 19/05/2020	0	0,00	0,00	0,00	351 994	352 547,15	353 230,59	1,04
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK1021 - 03/10/2021	147 900	148 124,93	148 377,69	0,46	80 000	80 000,00	80 478,67	0,24
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK1023 - 28/10/2023	3 500	3 521,00	3 512,92	0,01	0	0,00	0,00	0,00
Listy zastawne		573 914,21	575 883,71	1,77		540 708,14	545 414,98	1,61
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA22 - 28/07/2022	65 000	65 000,00	65 331,71	0,20	65 000	65 000,00	65 750,46	0,19
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA23 - 20/02/2023	50 000	50 000,00	50 139,57	0,15	50 000	50 000,00	50 390,27	0,15
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA24 - 28/04/2022	73 700	73 700,00	73 685,50	0,23	73 700	73 700,00	73 788,39	0,22
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA26 - 10/09/2020	0	0,00	0,00	0,00	106 800	107 241,40	107 557,67	0,32
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA27 - 20/09/2021	50 000	50 000,00	50 284,72	0,16	50 000	50 000,00	50 530,04	0,15
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA28 - 05/03/2021	52 120	52 437,36	52 255,32	0,16	4 200	4 256,70	4 251,93	0,01
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA29 - 28/04/2020	0	0,00	0,00	0,00	6 100	6 121,26	6 239,29	0,02
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA32 - 15/09/2023	500	50 000,00	50 562,39	0,16	500	50 000,00	50 453,46	0,15
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A. - PEK0321 - 14/03/2021	65 700	65 752,15	66 046,35	0,20	50 700	50 706,65	51 426,97	0,15
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A. - PEK1020 - 28/10/2020	0	0,00	0,00	0,00	4 100	4 132,13	4 143,96	0,01
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A. - PEOH203 - 22/11/2021	40 000	40 000,00	40 194,39	0,12	40 000	40 000,00	40 413,33	0,12
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A. - PEOH204 - 22/02/2022	39 550	39 550,00	40 033,90	0,12	39 550	39 550,00	40 469,21	0,12
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - PHP0421 - 28/04/2021	91	45 697,00	45 633,87	0,14	0	0,00	0,00	0,00
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - PHP0621 - 18/06/2021	25	12 560,00	12 523,49	0,04	0	0,00	0,00	0,00
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - PHP0623 - 27/06/2023	46	23 057,50	23 047,69	0,07	0	0,00	0,00	0,00
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - PHP0921 - 10/09/2021	12	6 160,20	6 144,81	0,02	0	0,00	0,00	0,00
Dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego będące przedmiotem oferty publicznej		98 438,58	114 272,18	0,35		98 438,58	115 373,76	0,34
MIASTO STOŁĘCZNE WARSZAWA - WAW0922 - 23/09/2022	102 377	98 438,58	114 272,18	0,35	102 377	98 438,58	115 373,76	0,34
Dłużne papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego niebędące przedmiotem oferty publicznej		19 409,82	19 521,06	0,06		0,00	0,00	0,00
EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY - EIB0521 - 25/05/2021	9 301	9 401,82	9 510,19	0,03	0	0,00	0,00	0,00
EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY - EIB0921 - 24/09/2021	10 000	10 008,00	10 010,87	0,03	0	0,00	0,00	0,00
Obligacje przychodowe		16 806,60	17 416,21	0,05		20 419,78	21 231,40	0,06
MIEJSKIE WODOCIĄGI I KANALIZACJA W BYDGOSZCZY SP. Z O.O. - MBOBLMWIK0424 - 20/04/2024	374	9 152,71	9 158,83	0,03	374	11 853,51	11 899,43	0,03
MIEJSKIE WODOCIĄGI I KANALIZACJA W BYDGOSZCZY SP. Z O.O. - MBOBLMWIK0429 - 20/04/2029	128	7 653,89	8 257,38	0,02	128	8 566,27	9 331,97	0,03

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
Zabezpieczone całkowicie dłużne papiery wartościowe emitowane przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego będące przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		20 000,00	20 051,00	0,06		89 066,72	89 549,33	0,27
ORBIS S.A. - ORB0620 - 26/06/2020	0	0,00	0,00	0,00	68 847	69 066,72	69 217,09	0,21
ORBIS S.A. - ORB0721 - 29/07/2021	20 000	20 000,00	20 051,00	0,06	20 000	20 000,00	20 332,24	0,06
Zabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe podmiotów innych niż jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, niebędące przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		284 791,04	284 906,54	0,88		0,00	0,00	0,00
PEKAO BANK HIPOTECZNY S.A. - OPBH007 - 19/04/2021	4 000	39 950,06	39 969,76	0,12	0	0,00	0,00	0,00
PEKAO FAKTORING SP. Z O.O. - PEKAF028 - 15/01/2021	100 000	99 963,30	99 991,66	0,31	0	0,00	0,00	0,00
PEKAO FAKTORING SP. Z O.O. - PEKAF030 - 15/02/2021	25 000	24 986,88	24 993,30	0,08	0	0,00	0,00	0,00
PEKAO LEASING SP. Z O.O. - PEKAL053 - 01/03/2021	12 000	119 890,80	119 951,82	0,37	0	0,00	0,00	0,00
Niezabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe, dla których podmiotami zobowiązanymi do spełnienia świadczeń są spółki notowane na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		493 055,99	496 945,02	1,53		630 140,64	636 270,99	1,88
AB S.A. - ABE0622 - 20/06/2022	1 000	10 000,00	9 979,69	0,03	1 000	10 000,00	9 896,84	0,03
AB S.A. - ABE0720 - 29/07/2020	0	0,00	0,00	0,00	2 000	20 000,00	20 170,66	0,06
ARCHICOM S.A. - ARH0222 - 07/02/2022	41 000	41 200,65	41 415,95	0,13	0	0,00	0,00	0,00
ARCHICOM S.A. - ARH0320 - 10/03/2020	0	0,00	0,00	0,00	27 500	27 606,10	27 855,82	0,08
ATAL S.A. - AT10421 - 26/04/2021	42 590	42 642,77	42 816,97	0,13	25 000	25 000,00	25 173,30	0,07
ATAL S.A. - ATL0921 - 30/09/2021	12 649	12 681,75	12 728,29	0,04	0	0,00	0,00	0,00
ATAL S.A. - ATL0922 - 11/09/2022	33 067	33 067,00	33 455,53	0,10	0	0,00	0,00	0,00
ATAL S.A. - ATL1020 - 25/10/2020	0	0,00	0,00	0,00	22 450	22 497,63	22 604,87	0,07
CCC S.A. - CCC0621 - 29/06/2021	60 000	60 000,00	58 810,80	0,18	60 000	60 000,00	59 996,97	0,18
DEVELIA SA - DVL0320 - 20/03/2020	0	0,00	0,00	0,00	21 000	21 226,08	21 349,97	0,06
DEVELIA SA - DVL0523 - 22/05/2023	20 000	20 000,00	20 312,39	0,06	20 000	20 000,00	20 121,25	0,06
DEVELIA SA - DVL1020 - 19/10/2020	0	0,00	0,00	0,00	15 000	15 000,00	15 137,09	0,04
DEVELIA SA - DVL1022 - 19/10/2022	15 000	15 000,00	15 251,66	0,05	15 000	15 000,00	15 174,69	0,05
DOM DEVELOPMENT S.A. - DOM0620 - 12/06/2020	0	0,00	0,00	0,00	4 878	49 140,83	49 011,59	0,15
DOM DEVELOPMENT S.A. - DOM1023 - 09/10/2023	2 000	1 995,00	1 995,35	0,01	0	0,00	0,00	0,00
DOM DEVELOPMENT S.A. - DOM1121 - 15/11/2021	13 590	13 663,24	13 670,69	0,04	0	0,00	0,00	0,00
DOM DEVELOPMENT S.A. - DOM1222 - 15/12/2022	2 500	2 495,00	2 502,02	0,01	0	0,00	0,00	0,00
ECHO INVESTMENT SA - ECH0321 - 31/03/2021	4 615	46 174,54	46 558,64	0,14	1 580	15 831,60	16 013,12	0,05
ENEA S.A. - ENA0220 - 10/02/2020	0	0,00	0,00	0,00	1 611	161 681,99	162 920,33	0,48
ENEA S.A. - ENA0624 - 26/06/2024	266	26 776,62	26 867,72	0,08	0	0,00	0,00	0,00
MBANK S.A. - MBK0125 - 17/01/2025	1 170	117 156,40	120 044,96	0,37	1 170	117 156,40	119 667,38	0,35
MBANK S.A. - MBK1028 - 10/10/2028	100	50 000,00	50 330,70	0,16	100	50 000,00	51 177,11	0,15
POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN S.A. - PKN0921 - 19/09/2021	2 022	203,01	203,66	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Niezabezpieczone całkowicie obligacje i inne dłużne papiery wartościowe spółek nienotowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będące przedmiotem oferty publicznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		121 833,53	121 865,26	0,38		0,00	0,00	0,00
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - 0317 - 17/03/2022	80	40 000,00	40 007,52	0,13	0	0,00	0,00	0,00
PKO BANK HIPOTECZNY S.A. - 0521 - 21/05/2021	164	81 833,53	81 857,74	0,25	0	0,00	0,00	0,00

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		19576 052,01	25 683 417,30	78,99		18 770 733,60	25 672 451,80	75,88
AB S.A.	2 167 131	58 405,35	69 303,98	0,21	2 297 054	64 150,68	58 706,04	0,17
ADIUVO INVESTMENT S.A.	1 233 591	21 055,03	5 592,73	0,02	1 233 591	21 055,03	6 836,93	0,02
AGORA S.A.	1 332 485	30 554,26	9 706,89	0,03	1 332 485	30 554,26	14 092,09	0,04
ALIOR BANK S.A.	9 467 180	496 938,68	161 085,96	0,50	9 467 180	496 938,68	272 603,66	0,81
ALLEGRO.EU S.A.	5 900 000	253 700,00	501 921,85	1,54	0	0,00	0,00	0,00
ALUMETAL S.A.	1 559 821	54 855,35	73 949,24	0,23	1 571 413	57 202,02	62 551,82	0,19
AMBRA S.A.	2 510 561	27 262,47	48 287,13	0,15	2 510 561	27 262,47	43 215,54	0,13
AMICA S.A.	714 000	69 731,26	103 979,61	0,32	714 000	69 731,26	97 967,94	0,29
AMREST HOLDINGS SE	6 843 700	52 144,29	195 367,10	0,60	6 765 681	48 786,80	294 586,55	0,87
APATOR S.A.	3 338 991	61 879,39	78 349,42	0,24	2 594 295	46 679,57	54 541,68	0,16
APLISENS S.A.	254 733	3 121,43	2 762,35	0,01	311 987	3 848,68	3 275,86	0,01
ARCHICOM S.A.	3 083 671	48 783,93	70 426,73	0,22	2 787 144	42 770,40	47 306,47	0,14
ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A.	3 798 444	45 733,55	141 372,01	0,43	3 740 787	44 092,98	104 997,91	0,31
ASSECO POLAND S.A.	8 299 733	382 027,66	566 289,12	1,74	8 301 733	382 134,00	529 621,51	1,57
ASSECO SOUTH EASTERN EUROPE S.A.	8 440 342	80 811,89	361 785,98	1,11	8 894 668	81 423,88	221 080,53	0,65
ASTARTA HOLDING N.V.	0	0,00	0,00	0,00	740 411	52 020,37	11 837,32	0,04
ATAL S.A.	704 687	15 504,24	22 836,16	0,07	704 475	15 498,45	27 435,50	0,08
ATENDE S.A.	1 675 951	0,00	6 999,61	0,02	1 675 951	0,00	5 706,45	0,02
AUTO PARTNER S.A.	5 842 386	33 864,44	46 668,98	0,14	0	0,00	0,00	0,00
BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.	5 278 630	329 291,10	187 260,45	0,58	4 128 630	276 148,06	213 484,03	0,63
BANK MILLENNIUM S.A.	76 760 035	385 461,25	253 983,60	0,78	76 760 035	385 461,25	447 810,37	1,32
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.	13 164 591	1 432 237,76	811 560,17	2,50	12 511 680	1 445 525,20	1 258 477,32	3,72
BENEFIT SYSTEMS S.A.	142 831	114 418,53	119 112,27	0,37	133 931	108 218,72	118 041,92	0,35
BERLING S.A.	870 000	5 624,82	3 671,40	0,01	870 000	5 624,82	3 828,00	0,01
BOOMBIT S.A.	0	0,00	0,00	0,00	339 014	6 441,27	2 185,08	0,01
BUDIMEX S.A.	2 427 460	311 262,16	740 354,18	2,28	2 552 460	338 677,69	439 143,34	1,30
CCC S.A.	4 022 697	211 442,26	352 035,06	1,08	3 067 980	176 105,22	336 504,94	0,99
CD PROJEKT S.A.	3 186 206	63 048,15	878 379,32	2,70	3 061 206	14 742,90	858 310,12	2,54
CELON PHARMA S.A.	161 785	2 641,95	6 268,17	0,02	299 765	4 895,16	12 218,21	0,04
CENTRUM MEDYCZNE ENEL-MED S.A.	185 585	1 998,23	2 969,32	0,01	263 297	2 834,97	3 422,86	0,01
CEZ A.S.	2 556 135	223 214,82	227 854,39	0,70	1 916 135	175 633,49	163 367,95	0,48
CIECH S.A.	3 084 470	97 791,39	99 843,37	0,31	2 586 513	82 280,44	102 074,67	0,30
COMARCH S.A.	242 639	37 360,05	46 342,23	0,14	143 532	18 588,17	26 571,89	0,08
COMP S.A.	27 000	1 136,04	1 447,57	0,00	27 000	1 136,04	1 620,49	0,01
CYFROWY POLSAT S.A.	30 073 960	539 851,97	918 705,34	2,83	29 473 960	521 568,87	830 187,14	2,45
DECORA S.A.	1 130 328	24 276,46	35 593,92	0,11	1 130 328	24 276,46	21 076,55	0,06
DEVELJA SA	61 198 767	114 937,48	120 641,13	0,37	53 462 839	98 679,04	136 929,02	0,40
DINO POLSKA S.A.	1 520 000	293 071,47	439 124,66	1,35	600 000	48 729,71	86 456,76	0,26
DOM DEVELOPMENT S.A.	1 613 219	70 345,28	186 039,96	0,57	1 595 488	68 479,18	156 395,16	0,46
ECHO INVESTMENT S.A.	27 350 695	38 189,76	110 461,25	0,34	32 262 815	52 733,73	152 657,96	0,45
ELEKTROTIM S.A.	979 236	12 470,82	5 852,80	0,02	979 236	12 470,82	4 175,56	0,01
ENEA S.A.	17 118 572	221 910,50	111 820,22	0,34	16 978 657	221 226,53	134 240,05	0,40
ENERGA S.A.	0	0,00	0,00	0,00	16 757 259	265 472,30	119 139,08	0,35
ERBUD S.A.	1 143 021	70 845,71	31 131,66	0,10	1 183 146	74 360,06	22 736,52	0,07
EUROCASH S.A.	5 990 178	94 743,52	84 351,29	0,26	3 590 178	52 694,76	78 312,19	0,23
FABRYKA FARB I LAKIERÓW ŚNIEŻKA S.A.	1 457 174	67 280,03	130 202,72	0,40	1 461 568	67 614,48	119 644,83	0,35
FABRYKI MEBLI FORTE S.A.	2 116 595	58 419,36	85 458,16	0,26	2 116 595	58 419,36	64 518,05	0,19
FAMUR S.A.	55 513 805	233 959,05	124 600,74	0,38	55 513 805	233 959,05	166 685,75	0,49
FERRO S.A.	3 182 326	25 221,44	79 569,29	0,24	3 182 326	25 221,44	48 287,98	0,14
GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE S.A.	2 096 478	89 311,58	96 561,68	0,30	2 096 478	89 311,58	83 210,05	0,25
GLOBE TRADE CENTRE S.A.	37 401 109	256 770,27	269 306,69	0,83	35 825 856	253 894,34	345 257,36	1,02
GRUPA AZOTY S.A.	3 590 249	99 286,01	99 264,28	0,31	3 590 249	99 286,01	106 786,93	0,32
GRUPA KĘTY S.A.	1 290 188	93 846,13	637 810,11	1,96	1 751 909	175 684,46	600 414,60	1,77
GRUPA LOTOS S.A.	5 989 591	179 495,49	248 637,51	0,76	5 389 591	133 436,62	451 640,72	1,33
HERKULES S.A.	1 672 509	6 738,90	2 154,02	0,01	1 672 509	6 738,90	1 372,80	0,00
IMMOFINANZ AG	280 000	17 851,32	21 927,68	0,07	0	0,00	0,00	0,00
ING BANK ŚLĄSKI S.A.	11 018 205	955 459,84	1 884 525,14	5,80	10 923 351	939 438,97	2 219 864,14	6,56
INTER CARS S.A.	2 122 556	258 391,75	499 120,10	1,53	2 122 566	258 397,55	429 727,92	1,27
INTERNATIONAL PERSONAL FINANCE PLC	0	0,00	0,00	0,00	1 141 810	28 260,02	9 186,24	0,03
INTROL S.A.	0	0,00	0,00	0,00	1 354 228	9 506,37	3 385,57	0,01
IPOPEMA SECURITIES S.A.	1 292 558	15 715,54	5 553,86	0,02	1 292 558	15 715,54	2 344,18	0,01
IZOSTAL S.A.	1 411 424	7 762,83	3 695,39	0,01	1 411 424	7 762,83	3 721,22	0,01
JASTRZĘBSKA SPÓŁKA WĘGLOWA S.A.	2 350 023	162 274,50	60 937,04	0,19	1 650 023	145 978,09	34 765,16	0,10
KERNEL HOLDING S.A.	2 453 655	83 021,01	117 663,55	0,36	2 346 540	79 994,10	107 040,47	0,32
KGHM POLSKA MIEDŹ S.A.	10 499 861	541 888,44	1 927 811,23	5,93	10 499 861	541 888,44	1 005 968,58	2,97
KINO POLSKA TV S.A.	742 496	19 324,95	5 795,92	0,02	742 496	19 324,95	7 240,23	0,02

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
KRKA TOVARNA ZDRAVIL D.D. NOVO MESTO	752 447	173 112,01	318 417,34	0,98	835 447	194 491,72	260 427,38	0,77
KRUK S.A.	1 701 552	141 393,45	241 967,84	0,74	1 679 556	167 597,41	280 634,49	0,83
LENA LIGHTING S.A.	0	0,00	0,00	0,00	190 986	421,76	648,63	0,00
LIBET S.A.	0	0,00	0,00	0,00	2 400 000	11 160,00	1 293,60	0,00
LIVECHAT SOFTWARE S.A.	1 906 044	77 927,46	201 414,72	0,62	1 687 000	57 460,64	73 159,79	0,22
LPP S.A.	94 703	61 751,30	782 652,55	2,41	92 627	47 141,05	814 824,18	2,41
LUBELSKI WĘGIEL BOGDANKA S.A.	867 292	46 460,74	16 720,09	0,05	867 292	46 460,74	29 957,31	0,09
MANGATA HOLDING S.A.	1 982	80,86	124,55	0,00	1 982	80,86	144,69	0,00
MBANK S.A.	1 733 260	277 305,58	316 264,66	0,97	1 733 260	277 305,58	675 985,09	2,00
MLP GROUP S.A.	590 000	41 293,68	48 986,46	0,15	0	0,00	0,00	0,00
MOL MAGYAR OLAJ- ÉS GÁZIPARI NYILVÁNOSAN MŰKÖDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG	8 440 000	287 918,83	231 662,81	0,71	7 640 000	267 444,86	291 086,29	0,86
M.W. TRADE S.A.	830 000	14 795,24	1 541,97	0,00	830 000	14 795,24	2 755,60	0,01
NETIA S.A.	10 791 094	28 744,80	54 174,53	0,17	10 791 094	28 744,80	48 300,94	0,14
NEUCA S.A.	133 311	37 762,54	86 709,69	0,27	131 245	36 676,65	49 285,52	0,15
NEWAG S.A.	3 600 000	74 468,88	94 403,52	0,29	3 600 000	74 468,88	77 070,60	0,23
OPTEAM S.A.	214 448	2 671,50	3 137,01	0,01	285 000	3 554,90	2 835,75	0,01
ORANGE POLSKA S.A.	62 792 030	432 600,75	413 441,56	1,27	44 838 705	314 774,49	320 614,68	0,95
OVOSTAR UNION N.V.	313 402	22 009,49	25 094,98	0,08	317 727	22 392,98	23 511,16	0,07
P.A. NOVA S.A.	924 014	28 072,19	9 794,55	0,03	924 014	28 072,19	15 498,02	0,05
PGE POLSKA GRUPA ENERGETYCZNA S.A.	66 368 656	1 024 118,85	433 646,16	1,33	54 368 656	938 561,60	434 992,74	1,29
PGO S.A.	6 544 190	5 343,50	8 831,38	0,03	6 544 190	5 343,50	7 539,56	0,02
PKP CARGO S.A.	4 123 883	281 873,23	56 573,90	0,17	4 123 883	281 873,23	83 316,05	0,25
PLAY COMMUNICATIONS S.A.	0	0,00	0,00	0,00	8 400 000	292 537,49	294 553,56	0,87
POLENERGIA S.A.	3 723 482	87 447,53	202 959,18	0,62	3 732 687	87 759,08	99 662,37	0,29
POLSKI HOLDING NIERUCHOMOŚCI S.A.	4 647 982	115 136,25	51 793,86	0,16	4 647 982	115 136,25	54 689,09	0,16
POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN S.A.	28 298 141	761 246,18	1 642 554,28	5,05	26 898 141	677 862,40	2	

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Dane uzupełniające o pozycjach bilansu za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy w odniesieniu do pozycji (w złotych):

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2020				Stan na dzień 31.12.2019			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
Prawa do akcji notowane na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		6 660,00	7 030,89	0,02		0,00	0,00	0,00
DADELO S.A.	370 000	6 660,00	7 030,89	0,02	0	0,00	0,00	0,00
Razem lokaty krajowe		23 606 506,53	29 737 623,50	91,46		24 382 394,87	31 323 386,84	92,58
Akcje spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska		1 863 573,19	2 045 477,61	6,29		1 596 931,51	1 698 431,41	5,02
ACCOR SA	247 555	24 459,20	33 815,54	0,10	0	0,00	0,00	0,00
ADECOAGRO SA	141 944	7 135,59	3 627,68	0,01	151 739	7 631,84	4 823,29	0,01
AEGON N.V.	4 395 518	44 994,04	65 620,15	0,20	2 395 518	25 185,49	41 488,74	0,12
AMS AG	125 000	14 576,68	10 319,12	0,03	125 000	14 576,68	19 248,68	0,06
ARCELORMITTAL SA	1 000 000	50 258,72	87 127,42	0,27	0	0,00	0,00	0,00
ARKEMA SA	110 000	27 937,18	47 463,22	0,15	110 000	27 937,18	44 360,79	0,13
BAYER AG	71 739	33 902,68	15 942,25	0,05	71 739	33 902,68	22 243,49	0,07
BAYERISCHE MOTOREN WERKE AG	92 500	38 285,63	30 832,75	0,09	92 500	38 285,63	28 810,67	0,09
BNP PARIBAS SA	260 000	63 968,90	51 719,45	0,16	260 000	63 968,90	58 493,90	0,17
CA IMMOBILIEN ANLAGEN AG	279 625	35 246,56	40 454,46	0,12	0	0,00	0,00	0,00
CARLSBERG B	52 000	27 990,35	31 542,66	0,10	0	0,00	0,00	0,00
COMMERZBANK AG	1 470 000	73 711,53	35 723,26	0,11	1 470 000	73 711,53	34 536,39	0,10
CREDIT AGRICOLE SA	1 012 493	48 355,18	48 219,71	0,15	1 012 493	48 355,18	55 728,74	0,16
DANONE	172 868	42 918,21	42 887,11	0,13	112 868	29 363,04	35 519,92	0,10
DEUTSCHE TELEKOM AG	326 176	20 312,93	22 510,82	0,07	326 176	20 312,93	20 238,03	0,06
ENGIE	650 000	35 873,84	37 555,24	0,12	0	0,00	0,00	0,00
E.ON SE	550 000	22 649,28	23 005,70	0,07	0	0,00	0,00	0,00
ERSTE GROUP BANK AG	1 500 000	99 671,69	172 639,67	0,53	1 500 000	99 671,69	214 372,89	0,63
FREEPORT - MCMORAN Inc	890 000	46 400,13	87 036,28	0,27	725 000	38 258,82	36 123,72	0,11
ING GROEP N.V.	1 800 000	101 178,49	63 471,04	0,20	1 800 000	101 178,49	81 926,73	0,24
JERONIMO MARTINS SGPS SA	1 551 654	92 397,62	98 959,12	0,30	1 131 654	65 524,40	70 672,81	0,21
KAZ MINERALS PLC	0	0,00	0,00	0,00	475 000	17 983,66	12 613,43	0,04
KOMERCNI BANKA A.S.	1 380 000	177 823,89	158 937,50	0,49	1 380 000	177 823,89	191 853,40	0,57
KONINKLIJKE KPN NV	3 870 000	57 806,18	44 416,02	0,14	3 870 000	57 806,18	43 359,92	0,13
LUNDIN MINING CORPORATION	1 750 000	38 242,12	58 538,37	0,18	1 000 000	20 924,86	22 733,96	0,07
LVMH MOET HENNESSY VUITTON SE	62 000	33 496,63	146 177,48	0,45	62 000	33 496,63	109 359,98	0,32
MERCK KGaA	50 000	16 503,00	32 384,36	0,10	50 000	16 503,00	22 431,65	0,07
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	475 033	56 328,76	36 565,60	0,11	475 033	56 328,76	45 293,36	0,13
REXEL SA	505 334	34 267,87	30 071,34	0,09	505 334	34 267,87	25 490,02	0,08
RTL GROUP SA	125 635	40 582,46	23 040,47	0,07	125 635	40 582,46	23 530,03	0,07
SANOFI	178 000	60 493,11	64 646,89	0,20	178 000	60 493,11	67 933,13	0,20
SIEMENS AG	80 000	33 391,50	43 386,50	0,13	80 000	33 391,50	39 702,85	0,12
SIEMENS ENERGY AG	40 000	0,00	5 537,76	0,02	0	0,00	0,00	0,00
SUEZ	500 000	30 424,22	37 426,03	0,12	995 000	69 554,80	57 138,74	0,17
TELECOM ITALIA SpA	9 150 000	43 406,61	15 973,88	0,05	9 150 000	43 406,61	21 754,31	0,06
TELEFONICA S.A.	312 000	15 189,36	4 667,89	0,01	312 000	15 189,36	8 284,81	0,02
UNIBAIL-RODAMCO-WESTFIELD SE	110 000	30 057,40	32 782,62	0,10	0	0,00	0,00	0,00
VEOLIA ENVIRONNEMENT SA	520 000	51 931,40	48 017,92	0,15	620 000	59 081,05	62 600,80	0,19
VOESTALPINE AG	125 000	16 575,71	16 901,71	0,05	0	0,00	0,00	0,00
VOLKSWAGEN AG	70 500	58 835,57	55 340,91	0,17	70 500	58 835,57	52 013,85	0,15
WALT DISNEY CO/THE	110 000	43 865,85	74 904,16	0,23	110 000	43 865,85	60 418,75	0,18
YARA INTERNATIONAL ASA	416 800	72 127,15	65 287,55	0,20	400 000	69 531,88	63 329,63	0,19
Inne zagraniczne instrumenty finansowe		0,00	259,32	0,00		0,00	0,00	0,00
TELEFONICA SA	312 000	0,00	259,32	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Razem lokaty zagraniczne		1 863 573,19	2 045 736,93	6,29		1 596 931,51	1 698 431,41	5,02
Razem lokaty		23 970 079,72	31 783 360,43	97,75		25 979 326,38	33 021 818,25	97,60

W wartości nabycia nie został ujęty koszt nabytych odsetek od dłużnych papierów wartościowych.

Pozostałe pozycje Zestawienia portfela inwestycyjnego, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

W powyższym Zestawieniu portfela inwestycyjnego przyjęto ogólne zasady zaokrągleń pozycji prezentowanych w tysiącach złotych, z czego mogą wynikać rozbieżności pomiędzy prezentowaną pozycją główną kategorii lokat, a sumą składowych poszczególnych pozycji wchodzących w jej skład.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

	31.12.2020	31.12.2019
Środki pieniężne na rachunkach bieżących; informacje o wielkości:	0,00	0,00
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wpłat; informacje o wielkości:	3 991 156,70	1 745 392,05
środków wpłaconych za członków	1 849 052,48	0,00
innych środków	2 142 104,22	1 745 392,05
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypłat; informacje o wielkości środków:	412 973,51	410 437,60
przeznaczonych na wypłaty osobom upoważnionym	75 378,51	70 742,60
innych	337 595,00	339 695,00
Należności z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego; informacje o wielkości należności z tytułu sprzedaży:	14 466 577,62	438 864,19
akcji i praw z nimi związanych	14 466 577,62	438 864,19
Należności z tytułu odsetek; informacje o wielkości odsetek od:	9 146 733,63	32 571 442,73
składników portfela inwestycyjnego, w tym	9 146 733,63	32 571 442,73
- obligacji	7 065 381,25	18 053 100,91
- depozytów bankowych	611 232,89	11 512 712,32
- listów zastawnych	1 470 119,49	3 005 629,50
Należności od towarzystwa; informacje o wielkości należności z tytułu:	6 917,64	0,00
innych	6 917,64	0,00
Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu nabycia:	83 931 594,73	11 756 217,61
akcji i praw z nimi związanych	83 931 594,73	10 843 431,31
pozostałych obligacji	0,00	912 786,30
Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu zaciągniętych:	0,00	0,00
Zobowiązania wobec członków; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	0,00	0,00
Zobowiązania wobec towarzystwa; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	1 579 061,33	1 722 936,89
opłaty od składki	13 864,93	0,00
innych	1 565 196,40	1 722 936,89
Zobowiązania pozostałe; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	36 110 028,43	2 675 797,11
wypłat bezpośrednich	2 744 367,83	2 336 102,11
innych	33 365 660,60	339 695,00

2. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy w odniesieniu do pozycji (w złotych):

	31.12.2020	31.12.2019
Informacje o wielkości przychodów z:	401 649 174,84	1 044 931 347,36
rachunków środków pieniężnych	1 425 749,36	5 210 826,71
depozytów bankowych	20 973 393,98	40 635 859,26
obligacji	39 857 744,84	64 163 952,24
bankowych papierów wartościowych	12 782 813,93	14 161 430,50
listów zastawnych	326 609 472,73	920 759 278,65
innych, w tym:	326 443 642,29	920 740 076,42
dywidend i udziałów w zyskach	139 707,02	0,00
inne	26 123,42	19 202,23
Informacje o dodatnich różnicach kursowych, w podziale na:	142 056 348,87	14 023 975,78
ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji:	3 980 268,00	7 446 581,01
- akcji i praw z nimi związanych	3 980 268,00	7 446 581,01
ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji:	135 626 652,86	4 534 584,27
- akcji i praw z nimi związanych	135 626 652,86	4 534 584,27
ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	2 449 428,00	2 042 810,50
Wynagrodzenie depozytariusza; informacje o wielkości kosztów z tytułu:	4 681 684,73	4 493 128,53
refinansowania opłat na rzecz innych podmiotów krajowych	1 934 499,99	1 965 010,38
refinansowania opłat na rzecz subdepozytariuszy	804 123,96	685 164,37
opłat za przechowywanie	1 932 030,71	1 828 815,40
opłat za rozliczanie	11 030,07	14 138,38
Informacje o ujemnych różnicach kursowych, w podziale na:	6 156 667,67	29 628 070,66
ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji:	2 878 851,67	11 951 665,42
- akcji i praw z nimi związanych	2 878 851,67	11 951 665,42
ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji:	1 016 532,37	14 782 812,64
- akcji i praw z nimi związanych	1 016 532,37	14 782 812,64
ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	2 261 283,63	2 893 592,60
Informacje na temat wielkości kosztów danin publicznych z podaniem przedmiotu opodatkowania i podstawy prawnej	9 793 871,95	12 752 715,09
podatek od dywidend wypłacanych przez spółki mające siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów podatkowych obowiązujących w danym kraju (art.137 ust 3 Ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych)	9 793 871,95	12 752 715,09
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji; informacje o wielkości zysku (straty) z:	-109 974 615,17	229 973 875,03
akcji i praw z nimi związanych	-106 594 426,67	229 703 892,73
pozostałych obligacji	-2 820 848,50	269 982,30
listów zastawnych	-559 340,00	0,00

	31.12.2020	31.12.2019
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji; informacje o wielkości zysku (straty) z:	-716 755 038,79	-675 913 434,90
akcji i praw z nimi związanych	-713 318 179,71	-668 681 123,08
pozostałych obligacji	-2 233 246,41	-6 039 513,49
listów zastawnych	-1 203 612,67	-1 192 798,33
Przychody z tytułu pokrycia szkody; informacje o wielkości przychodów:	0,00	0,00

3. Koszty otwartego funduszu pokrywane przez powszechne towarzystwa (w złotych)

Koszty otwartego funduszu pokrywane przez powszechne towarzystwa w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym	31.12.2020	31.12.2019
koszty przechowywania	6 286,24	13 693,31
koszty transakcyjne	405,00	1 110,00
inne	19 366,75	17 724,85
Razem	26 057,99	32 528,16

Pozostałe pozycje dodatkowych informacji i objaśnień, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

podpis elektroniczny Maciej Karasiński Prezes Zarządu	podpis elektroniczny Jarosław Kretkiewicz Członek Zarządu	podpis elektroniczny Jan Linke Członek Zarządu
--	--	---

Warszawa, 19 marca 2021 roku

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy

Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva Santander S. A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander („Fundusz”), które zawiera bilans na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w aktywach netto, zestawienie zmian w kapitale własnym za rok zakończony w tym dniu, a także zestawienie portfela inwestycyjnego sporządzone na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości i inne informacje objaśniające („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Funduszu na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” - Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn.zm). oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Fundusz przepisami prawa oraz statutem Funduszu;
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 19 marca 2021 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2020 r., poz. 1415 z późn.zm) oraz Rozporządzenia UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego („Rozporządzenie UE” – Dz. U. UE L158). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Jesteśmy niezależni od Spółki zgodnie z Międzynarodowym Kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”) przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Spółki zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Objaśnienie ze zwróceniem uwagi

Zwracamy uwagę na notę 2 Wprowadzenia do Sprawozdania Finansowego Funduszu, w której opisano założenia Ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne, skierowanej w dniu 17 marca 2021 r. do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, oraz wpływu tej ustawy na kontynuowanie działalności przez Fundusz. Nasza opinia nie jest zmodyfikowana w odniesieniu do tej sprawy.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiłmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami

ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Wycena inwestycji

Wartość portfela inwestycyjnego Funduszu na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniosła 31.783.360.450,84 zł i była niższa od stanu na 31 grudnia 2019 r. o 1.238.457.816,92 zł, tj. o 3,8%. Portfel inwestycyjny funduszu składał się z następujących pozycji:

- akcje spółek notowanych w kwocie 27.728.894.928,96 zł,
- prawa poboru w kwocie 259.322,18 zł,
- prawa do akcji w kwocie 7.030.888,00 zł,
- obligacje w kwocie 1.971.291.610,33 zł,
- listy zastawne w kwocie 575.883.701,37 zł,
- depozyty w bankach krajowych w kwocie 1.500.000.000,00 zł.

Wycena portfela Funduszu została przez nas uznana za kluczowy obszar badania głównie ze względu na istotne szacunki oraz profesjonalny osąd Zarządu Towarzystwa zastosowany przy wycenie tej pozycji sprawozdania finansowego. Wartość portfela inwestycyjnego wpływa na wycenę jednostki rozrachunkowej oraz stopę zwrotu, która jest jedną z podstawowych miar wykorzystywanych do porównywania funduszy emerytalnych w Polsce.

Wycena większości składników lokat Funduszu może zostać przeprowadzona na podstawie rynkowych kursów wyceny. Jednakże, w portfelu Funduszu znajdują się również inwestycje, które nie są notowane na rynkach wyceny. Wiarygodne określenie wartości rynkowej tych składników lokat wymaga zastosowania szacunków.

Fundusz jest zobligowany do codziennej wyceny wartości aktywów netto oraz publikacji ceny jednostki rozrachunkowej, na którą istotny wpływ ma poprawna wycena inwestycji w porównaniu do poprzedniego dnia wyceny. Proces ten jest w istotnym stopniu oparty na systemach informatycznych.

Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

Stosowne ujawnienia zostały zawarte w punkcie 8 Wprowadzenia do Sprawozdania Finansowego („metodologia wyceny aktywów Funduszu”) oraz w punkcie 5 podstawowych danych finansowych („zestawienie portfela inwestycyjnego”).

Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko

W ramach przeprowadzonych procedur uzyskaliśmy zrozumienie zasad (polityki) rachunkowości Funduszu w zakresie wyceny aktywów Funduszu. Zapoznaliśmy się również ze środowiskiem kontroli wewnętrznej, oceniliśmy jej zaprojektowanie oraz wykonaliśmy testy efektywności zidentyfikowanych kluczowych kontroli w szczególności:

- zatwierdzenia inwestycji w obligacje korporacyjne i nienotowane papiery wartościowe,
- zawierania i księgowania transakcji (kontrola dzienna), oraz
- uzgodnienia wartości aktywów netto oraz ceny jednostki rozrachunkowej z bankiem depozytariuszem (kontrola dzienna).

W odniesieniu do systemów informatycznych, które są wykorzystywane w procesie wyceny inwestycji, przeprowadziliśmy weryfikację mechanizmów kontrolnych w ramach procedur IT General Controls (ITGC).

Testy kontroli uzupełniliśmy o procedury detaliczne. Zweryfikowaliśmy poprawność wyceny składników lokat w portfelu Funduszu oraz rozważyliśmy przesłanki utraty wartości. Uzyskaliśmy również potwierdzenie składu portfela od banku depozytariusza.

Zweryfikowaliśmy proces zatwierdzania modeli wyceny przez Towarzystwo i depozytariusza oraz komunikację z KNF w tym zakresie. Na wybranej próbie przeanalizowaliśmy zastosowanie modeli w procesie wyceny.

Dodatkowo, przeanalizowaliśmy poprawność ujawnień w załączonym sprawozdaniu finansowym oraz ich kompletność na podstawie obowiązujących Fundusz przepisów o rachunkowości.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa za sprawozdanie finansowe

Zarząd Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva Santander S.A. („Towarzystwo”), towarzystwa zarządzającego Funduszem i reprezentującego Fundusz, jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Funduszu zgodnie z Ustawą o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz obowiązującymi Fundusz przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Towarzystwa uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Funduszu do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Towarzystwa albo zamierza dokonać likwidacji

Funduszu, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Towarzystwa oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Funduszu.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie i stwierdzenia

zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Funduszu ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Towarzystwa obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywy, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Towarzystwa;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Towarzystwa;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedności zastosowania przez Zarząd Towarzystwa zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Funduszu do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Fundusz zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Radzie Nadzorczej informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Radzie Nadzorczej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Radzie Nadzorczej ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąłyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust.1 Rozporządzenia UE oraz art.136 Ustawy o biegłych rewidentach.

Oświadczenie na temat obowiązujących regulacji ostrożnościowych

Zarząd Towarzystwa odpowiada za zapewnienie zgodności działania Funduszu z regulacjami ostrożnościowymi.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania, czy Fundusz przestrzegał obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach.

Celem badania sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Fundusz obowiązujących regulacji ostrożnościowych, a zatem nie wyrażamy opinii na ten temat.

W wyniku przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego Funduszu informujemy, że Fundusz w okresie od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku nie naruszył obowiązujących regulacji ostrożnościowych w zakresie, w jakim mogłoby to mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Funduszu.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Funduszu uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Towarzystwa z dnia 31 sierpnia 2020 r. Całkowity nieprzerwany okres zlecenia badania wynosi 3 lata począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2018 r.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Michał Tomczyk.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie
wpisana na listę firm audytorskich pod numerem 3355

w imieniu której działa kluczowy biegły rewident

Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

Michał Tomczyk

Biegły Rewident

nr ewid. 13503

Warszawa, 19 marca 2021 r.

Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

dr André Helin

Prezes Zarządu Komplementariusza

Biegły Rewident nr ewid. 90004

citi handlowy

OŚWIADCZENIE DEPOZYTARIUSZA

Warszawa, 19 marca 2021 r.

Bank Handlowy w Warszawie S.A., pełniący obowiązki depozytariusza dla Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander, zarządzanego przez Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander S.A. z siedzibą w Warszawie, potwierdza zgodność ze stanem faktycznym danych dotyczących aktywów i zobowiązań funduszu oraz wynik finansowy przedstawione w sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Za Bank Handlowy w Warszawie SA:

podpis elektroniczny

Marcin Szejka

Pełnomocnik

podpis elektroniczny

Piotr Sawa

Pełnomocnik

STATUT AVIVA OTWARTEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO AVIVA SANTANDER

(tekst jednolity)

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Podstawa prawna działalności Funduszu

1. Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander, zwany dalej "Funduszem", został utworzony na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zwanej dalej "ustawą".
2. Fundusz działa na podstawie ustawy, innych przepisów prawa oraz niniejszego statutu.
3. Fundusz został utworzony na czas nieograniczony.

§ 2. Nazwa Funduszu

Fundusz działa pod nazwą „Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander”.

§ 3. Siedziba Funduszu

Siedzibą Funduszu jest Warszawa.

§ 4. Przedmiot działalności Funduszu

1. Przedmiotem działalności Funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie z przeznaczeniem na wypłatę członkom Funduszu emerytury po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego oraz emerytury częściowej, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych.
2. Fundusz działa na obszarze Polski i za granicą, w granicach przewidzianych w przepisach prawa.
3. Fundusz dokonuje wypłat na rzecz członków Funduszu i innych osób uprawnionych na zasadach określonych w przepisach ustawy, z zastrzeżeniem postanowień rozdziału VI.

§ 5. Członkostwo w Funduszu

Zasady członkostwa w Funduszu, w tym prawa i obowiązki członków Funduszu, są określone w przepisach prawa.

II. Powszechne Towarzystwo Emerytalne

§ 6. Działalność Towarzystwa

1. Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna, zwane dalej "Towarzystwem", jest organem Funduszu, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.
2. Towarzystwo zarządza Funduszem odpłatnie. Maksymalna wysokość wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo jest określona w niniejszym statucie.

§ 7. Siedziba i adres Towarzystwa

1. Siedzibą Towarzystwa jest Warszawa.
2. Adres Towarzystwa jest następujący: ul. Inflancka 4B, 00-189 Warszawa.

§ 8. Sposób reprezentacji Funduszu przez Towarzystwo

Do reprezentowania Towarzystwa jako organu Funduszu są upoważnieni:

- 1) dwaj członkowie Zarządu Towarzystwa – łącznie lub
- 2) członek Zarządu Towarzystwa łącznie z prokurentem.

§ 9. Kapitał zakładowy i akcjonariusze Towarzystwa

1. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 137 000 000 złotych i dzieli się na 13 700 akcji imiennych o wartości nominalnej 10 000 złotych każda.
2. Akcjonariuszami Towarzystwa są:
  - 1) Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., posiadające 12 330 akcji;
  - 2) Bank Zachodni WBK S.A., posiadający 1 370 akcji.

III. Depozytariusz

§ 10. Działalność Depozytariusza

1. Depozytariuszem przechowującym aktywa Funduszu jest Bank Handlowy w Warszawie S.A.
2. Depozytariusz wykonuje zadania związane z przechowywaniem aktywów Funduszu na podstawie stosownej umowy.

§ 11. Siedziba i adres Depozytariusza

1. Siedzibą Depozytariusza jest Warszawa.
2. Adres Depozytariusza jest następujący: ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa.

IV. Rodzaje, wysokość, sposób kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających członków Funduszu

§ 12. Potrącenia z wpłacanych składek

Fundusz obciąża członków opłatą na rzecz Towarzystwa, pobieraną w formie potrącenia z kwoty wpłaconej składki przed jej przeliczeniem na jednostki rozrachunkowe, w następującej wysokości:

- 1) 1,75% kwoty wpłaconej składki do dnia 31 lipca 2014 roku;
- 2) 0,75% kwoty wpłaconej składki od dnia 1 sierpnia 2014 roku.

§ 13. Uchylony.

§ 14. Uchylony.

V. Rodzaje, maksymalna wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających Fundusz

§ 15. Sposoby pokrywania kosztów działalności Funduszu

1. Koszty działalności Funduszu pokrywane są bezpośrednio z aktywów Funduszu lub ze środków Towarzystwa.

2. Bezpośrednio z aktywów Funduszu są pokrywane:
  - 1) koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z pośrednictwa których Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa,
  - 2) koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza,
  - 3) koszty rachunku premiovego,
  - 4) koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo stanowiące równowartość wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo,
  - 5) koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczenia Fundusz nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową.

2a. Uchylony.

3. Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego aktywów, ponosi Towarzystwo.

§ 16. Koszty związane z nabywaniem lub zbywaniem aktywów Funduszu

1. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu denominowanych w złotych, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa, wynoszą maksymalnie:
  - 1) 0,12% wartości transakcji - w przypadku obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
  - 2) 0,25% wartości transakcji - w przypadku:
    - a) akcji, praw poboru, praw do akcji, obligacji zamiennych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
    - b) certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
    - c) jednostek uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;
    - d) innych aktywów denominowanych w złotych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy.
2. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu denominowanych w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa, wynoszą maksymalnie:
  - 1) 0,12% wartości transakcji – w przypadku obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych denominowanych w walucie państw, o których mowa w ust. 2, będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
  - 2) 0,24% wartości transakcji – w przypadku akcji, praw poboru, praw do akcji, obligacji zamiennych, będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 2, oraz akcji spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska oraz obligacji zamiennych na akcje tych spółek, a także notowanych na tych rynkach prawach poboru i prawach do akcji;
  - 3) dla innych aktywów denominowanych w walucie innej niż krajowa będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy:
    - a) 0,25% wartości transakcji – w przypadku opłat na rzecz krajowego domu maklerskiego;
    - b) 1% wartości transakcji – w przypadku opłat na rzecz zagranicznej instytucji wspólnego inwestowania.

4. Opłaty ponoszone na rzecz osób trzecich zgodnie z postanowieniami ust. 1 oraz ust. 2 są pobierane przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu za pośrednictwem tych osób.

§ 17. Koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu

1. Wynagrodzenie Depozytariusza pokrywane bezpośrednio z aktywów Funduszu obejmuje:
  - 1) prowizję za przechowywanie aktywów Funduszu w maksymalnej wysokości 0,0045% w skali miesiąca, naliczaną od wartości aktywów netto Funduszu według stanu na ostatni roboczy dzień miesiąca i pobieraną miesięcznie;
  - 2) opłatę za rozliczanie transakcji papierów wartościowych w maksymalnej wysokości 10 złotych od każdej rozliczonej transakcji papierami wartościowymi, należną i pobieraną od dnia, w którym wartość aktywów netto Funduszu przekroczy 5.000.000 złotych, z zastrzeżeniem pkt. 3 poniżej;
  - 3) opłatę za rozliczenie transakcji papierów wartościowych w maksymalnej wysokości 60 złotych od każdej rozliczonej transakcji papierami wartościowymi przechowywanymi za granicą.
2. Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jest dokonywana w okresach miesięcznych, na podstawie faktury wystawionej przez Depozytariusza i zaakceptowanej przez Fundusz, w terminie 14 dni od dnia doręczenia faktury Funduszowi.

§ 17a. Koszty rachunku premiovego

1. Koszty rachunku premiovego stanowią równowartość środków przekazywanych na rachunek premiovu w kwocie wynoszącej 0,005% wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca.
2. Kwota określona w ust. 1 obliczana jest na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

§ 18. Koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo

1. Maksymalna kwota wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo za zarządzanie Funduszem wynosi w skali miesiąca:
  - 1) 3 600 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 0 do 8 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż 0,045% wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
  - 2) 8 400 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 8 000 000 000,01 do 20 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 3 600 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,04% nadwyżki ponad 8 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
  - 3) 13 200 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 20 000 000 000,01 do 35 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 8 400 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,032% nadwyżki ponad 20 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
  - 4) 15 500 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 35 000 000 000,01 do 45 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 13 200 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,023% nadwyżki ponad 35 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
  - 5) 15 500 000,00 złotych w skali miesiąca – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu przekraczającej 45 000 000 000,00 złotych.
2. Przy ustalaniu wartości aktywów netto Funduszu, o której mowa w ust. 1, nie uwzględnia się wartości lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt. 11-14 ustawy.
3. Kwota wynagrodzenia jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

§ 18a. Uchylony.

§ 18b. Koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych

1. Koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczenia Fundusz nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową pokrywane są bezpośrednio ze środków Funduszu.
2. Rodzaj, maksymalną wysokość, sposób i tryb kalkulacji danin, o których mowa w ust. 1 określają stosowne prawodawstwa państw, w których Fundusz podejmuje działalność lokacyjną.

VI. Wypłaty ratalne

§ 19. Zasady dokonywania wypłat ratalnych

1. Jeżeli, w związku ze śmiercią członka, Fundusz jest obowiązany dokonać w ratach wypłaty bezpośredniej na rzecz osoby uprawnionej, wypłata ta jest dokonywana z zachowaniem niższych postanowień.
2. Dyspozycja osoby uprawnionej dotycząca wypłaty w ratach powinna określać liczbę rat oraz sposób ich płatności.
3. Osoba uprawniona może zażądać wypłaty w dwóch lub czterech ratach przez okres 2 lat.
4. Wypłaty kolejnych rat dokonywane są odpowiednio w odstępach rocznych lub półrocznych, licząc od daty złożenia dyspozycji przez osobę uprawnioną, z tym że wypłaty dokonywane są pierwszego dnia roboczego po upływie odpowiednio - okresu rocznego lub półrocznego.
5. Fundusz wypłaca kolejne raty w wysokości odpowiadającej iloczynowi liczby jednostek rozrachunkowych przypadających na każdą ratę oraz wartości jednostki rozrachunkowej w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień wypłaty kolejnej raty. Ustalenie liczby jednostek rozrachunkowych przypadających na poszczególne raty następuje poprzez podzielenie jednostek rozrachunkowych zaliczonych na rachunku zmarłego członka w dniu otrzymania przez Fundusz dyspozycji osoby uprawnionej przez liczbę rat określonych w tej dyspozycji.
6. Wypłata w ratach może być dokonana przekazem pocztowym lub na rachunek osoby uprawnionej, zgodnie z dyspozycją tej osoby.
7. Osoba uprawniona może zażądać dokonania jednorazowej wypłaty nie wypłaconych rat przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 3. Fundusz dokonuje wypłaty jednorazowej ostatniego dnia roboczego miesiąca, w którym osoba uprawniona złożyła odpowiednią dyspozycję, z zastrzeżeniem że w przypadku otrzymania przez Fundusz dyspozycji osoby uprawnionej w okresie późniejszym niż 3 dni robocze przed upływem ostatniego dnia roboczego tego miesiąca, Fundusz dokonuje wypłaty jednorazowej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania dyspozycji osoby uprawnionej.

VII. Działalność informacyjna Funduszu

§ 20. Ogłoszenia Funduszu

Dziennikiem o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń Funduszu jest Rzeczpospolita.

§ 21. Prospekt informacyjny

Fundusz ogłasza prospekt informacyjny raz w roku w terminie 3 tygodni od zatwierdzenia przez Towarzystwo rocznego sprawozdania finansowego Funduszu.

§ 21a. Tryby i formy przesyłania informacji okresowych

1. Fundusz przesyła każdemu członkowi Funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, o wynikach działalności lokacyjnej Funduszu, a także o zasadach polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnym Funduszu, wraz ze wskaźnikami, do których są porównywane osiągnięcia przez Fundusz stopy zwrotu. Tryby i formy przesyłania każdemu członkowi Funduszu informacji, o których mowa w poprzednim zdaniu, które mogą być stosowane w Funduszu, to:
  - 1) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres indywidualnego konta internetowego stworzonego przez Fundusz dla członka Funduszu;
  - 2) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres poczty elektronicznej (e-mail) wskazany przez członka Funduszu;
  - 3) korespondencja wysyłana zwykłą przesyłką listową na ostatnio wskazany przez członka Funduszu adres.
- 1a. W informacji, o której mowa w ust. 1, Fundusz umieszcza także następujące informacje:
  - 1) stopy zwrotu Funduszu osiągnięte w przeszłości;
  - 2) wysokość opłat potrąconych z wpłaconych składek, oraz kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania, zbywania, przechowywania aktywów Funduszu, zarządzania Funduszem oraz koszty wynikłe z otwarcia rachunku premiovego;
  - 3) opis ryzyka inwestycyjnego związanego z członkostwem w Funduszu.
2. Informacja, o której mowa w ust. 1, przesyłana jest w trybie i formie uzgodnionej z członkiem Funduszu, z uwzględnieniem postanowień zdań następnych. Do dnia 31 grudnia 2016 r. za formę domyślną przesyłania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się formę wskazaną w ust. 1 pkt 3). Od dnia 1 stycznia 2017 r. za formę domyślną przesyłania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się formę wskazaną w ust. 1 pkt 1).
3. Członek Funduszu może wskazać tylko jeden tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3.
4. Członek Funduszu może w dowolnym momencie zmienić tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3, w następujący sposób:
  - 1) pisemnie za pośrednictwem poczty na adres siedziby Towarzystwa; lub
  - 2) pocztą elektroniczną; lub
  - 3) telefonicznie.

§ 21b. Tryby i formy przesyłania informacji na żądanie członka Funduszu

1. Fundusz jest obowiązany, na żądanie członka Funduszu, udzielić mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku. Tryby i formy przesyłania każdemu członkowi Funduszu informacji, o których mowa w zdaniu poprzednim, które mogą być stosowane przez Fundusz, to:
  - 1) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres indywidualnego konta internetowego stworzonego przez Fundusz dla członka Funduszu;
  - 2) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres poczty elektronicznej (e-mail) wskazany przez członka Funduszu;
  - 3) korespondencja wysyłana zwykłą przesyłką listową na ostatnio wskazany przez członka Funduszu adres.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, przesyłane są w trybie i formie uzgodnionej z członkiem Funduszu.
3. Członek Funduszu może wskazać tylko jeden tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3.

§ 21c. Tryby i formy przesyłania informacji o rozpoczęciu przekazywania środków zgromadzonych na rachunku członka do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz przesyła każdemu członkowi Funduszu informację o rozpoczęciu przekazywania środków zgromadzonych na rachunku członka w związku z ukończeniem przez członka wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, oraz o sposobie przekazywania środków, w trybie i formie uzgodnionych z członkiem Funduszu dla informacji okresowej, opisanych w § 21a ust. 1 i 2.

§ 22. Informacje o zmianie statutu

Fundusz informuje o wszelkich zmianach statutu poprzez ogłoszenie zmian w dzienniku o zasięgu krajowym, o którym mowa w § 20.

VIII. Postanowienia końcowe

§ 23. Likwidacja Funduszu

Likwidacja Funduszu następuje na zasadach określonych w przepisach prawa.